

Dunántúli Harangszó

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

2020. TAVASZ

Szerkesztői sorok

A 2020. év igéjével köszöntöm Olvasóinkat: Hiszek! Segíts a hitetlenségemen! (Mk 9,24) Ez az esztendő az Úrvacsora éve egyházunkban, melyet az év igéje jó keretbe foglal. Újságunkat is ebben az irányban haladva állítjuk össze. Ezért is említem meg új rovatunkat, a Nagyítót, amelyben egy-egy fogalmat járunk körül, négy személyes vélemény szemszögéből közelítve. Mostani számunkban éppen az úrvacsoráról olvashatunk.

Szintén újdonság az, hogy a kezdő igehirdetés már nem a régi világba nyúlik vissza, hanem kortárs lelkészek már elhangzott igehirdetéseit tesszük közkinccsé, a szerző megjelölése nélkül.

A többi olvasnivaló is érdekes témával foglalkozik. Az egyháztörténeti és teológiai írások, de az abortusz témájának folytatása és befejezése is egyaránt gazdagítanak ismeretben, és szélesítik látókörünket. Az egyházmegyei oldalak érdekes műtárgyak bemutatásával adnak bepillantást a ma élő keresztyének sokszínű életébe.

Azt reméljük, hogy a Dunántúli Harangszó idén is egymáshoz és Istenhez visz közelebb. Egy olyan közösségbe, amely Jézus asztalközösségében találkozik. Jó olvasást kívánok!

Koczor György
főszerkesztő

A kereszts „extrémitása”

Különös és furcsa érzés kerít hatalmába minket, amikor valami elképzelhetetlent vagy felfoghatatlant tapasztalunk. Sokan vágnak az értelem számára nem megragadható élményekre, sokan vágnak a csodára. Nem véletlen, hogy a különféle extrémításoknak, így pl. az extrém sportoknak is a virágkorát éljük. Az ilyen eseményeknek a külső megjelenése, látványa sem épp átlagos, már maga a miliő is vonzó, lenyűgöző és szemet gyönyörködtető. Egy-egy igazán kivételes „mutatvány” pedig hetekig, hónapokig kering a világhálón: megosztják, kommentelik és lájkolják, rácsodálkozva az emberfeletti teljesítményre...

Nincs könnyű helyzetben ma sem, aki Róla szeretne tanúskodni. Róla, akinek „nem volt szép alakja, amelyben gyönyörködhattunk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhettük volna” (Ézs 53,2b). Mégis, ha van valami, ami igazán extrém, amiről valóban beszélni kell, és amire újra és újra rácsodálkozhatunk, akkor az Krisztus értünk vállalt kereszthalála.

Az extrém olyan dolgot jelöl, ami az ember által megismert vagy megismerhető valóság keretein túlmutat. Az egész Krisztus-esemény ilyen természetű volt. A halhatatlan, láthatatlan és örökkévaló Isten emberi testbe öltözött. Erről Pál apostol énekel a legszebben: „megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, engedelmes volt egészen a kereszthalálig” (Fil 2,7–8). Sokszor olyan magától értődd természetességgel, már-már könnyelműen beszélünk a keresztről. Lerajzoljuk, megfestjük, díszként a nyakunkba akasztjuk. Pedig annak olyan dimenziói vannak, olyan magassága és mélysége, amely egészen döbbenetes. Ez valóban a világot sarkából kiforgató esemény, amely az új és egyetlen utat nyitotta meg számunkra a miniket féltőn szerető mennyei Atyához, ahogyan Jézus mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

Az extrém emellett fordítható így: legszélső. Az Ószövetségben számos ígért szól arról, hogy a föld legvégső határaiból is

összegyűjti Isten az Ő népét. E prófécia, akárcsak a többi, Jézus Krisztusban lett „igenné” és „ámenne” (vö.: 2Kor 1,20). Jézus valóban mindenkiért elment, mindenkihez lehajolt. A leginkább lenézett és megvetett emberekhez is odalépett. Betért olyan területekre, ahová más be nem tette volna a lábát. Kegyelemnek ugyanis nem lehet háttér szabni, szeretete és irtalma mérhetetlen. Szent keresztre által tisztázta az Istennel való megromlott viszonyunkat, hogy mi újra átélhessük a mennyei Atyával és egymással való békességet. Véges emberlétünket magára vette, hogy mi megérezzük a végtelent! A kereszts egyszerre unikális és univerzális: egyedi, megismételhetetlen, páratlan csoda, ugyanakkor az egész világnak szóló örömhíradat. Isten ilyen messzire elment, hogy megszabadítson, és maga népévé tegyen minket.

Az extrém végső, legmagasabb minőséget is jelent. Ez viszont csak arra az életre igaz, amely kapcsolatban van mennyei Atyájával. Mi Jézus által élhetjük át, hogy milyen jó Isten közelsége...

A kereszts – amint a címlapképen Karsay Anna alkotása is – nem a szemet, hanem a szívet gyönyörködteti. „Bár nem tetszik a testednek, üdvösséges a lelkednek” – énekeljük (EÉ 456/2). Jézusnak sem volt könnyű elhordania. Halálosan nehéz volt. Extrém! De megtette – értünk, helyettünk és miattunk. „Fel is magasztalta Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névénél nagyobb” (Fil 2,9). És ha ma még nem is hallható, és még kevésbé látható, de eljön majd az az idő, amikor minden térd ölelő fog meghajolni, és minden nyelv megvallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére (Fil 2,10–11).

Weltler Gábor

IGEHIRDETÉS BÖJT 1. VASÁRNAPJÁN

Lk 4,31-37 alapján

Jézus lement Kapernaumba, Galilea egyik városába, és tanította őket szombaton; ők pedig álmélkodtak tanításán, mert szavának hatalma volt. A zsinagógában volt egy tisztátalan, ördögi lélektől megszállott ember, aki hangosan felkiáltott: Ah! Mi közünk hozzád, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy, az Isten Szentje! Jézus azonban ráparancsolt: Némulj el, és menj ki belőle! Erre az ördög odavetette az embert közéjük, ki ment belőle, de semmi kárt nem tett benne. Rémület fogta el mindnyájukat, és így szóltak egymáshoz: Miféle beszéd ez, hogy hatalommal és erővel parancsol a tisztátalan lelkeknek, és azok kimennek?! És elterjedt a híre mindenütt a környéken.

Miközben az ószövetségi olvasmány az ember bűnbeesésének történetét, az ördög első színre lépését, cselvetését és ideiglenes győzelmét tárja elénk, az evangélium éppen az ördög személyével kapcsolatban állít minket kemény próba elé. Földöntúli hangon az ember szájából megszólaló, őt ide-oda dobáló démonokkal ugyanis nem találkozunk a mindennapokban. Éppen az a kísértés a mai igének, hogy jelképesen magyarázzuk, mintha csak az evangélista a kor nyelvezetén szólna az emberi lélek betegségeiről. De az ördög létezik, sőt munkálkodik. Nem a mesebeli patás, de az Istentől elszakító, az indulatainkat bűn alá vető, bennünket kárhozatba vivő személyes gonosz. Ehhez kapcsolódik azonban az ige örömhíradat is: van, aki legyőzi az ördögöt! Jézus parancsol, és ezzel meghátrálásra kényszeríti őt. Krisztusnak a sarkába mardos a kígyó, de ő ezt a kígyót eltapossa egyszer és mindenkorra. S aki őhöz tartozik, az tudhatja, hogy az ő ördöge van legyőzve. A golgotai kereszten értünk életet adó Krisztus a mi életünket megkeserítő, bennünket kárhozatba vivő, az Istentől minket elszakító gonoszt tiporta el.

Jézus szól, és az ördög elmegy. Olyannyira, hogy a megszállott emberben sem tesz kárt. Valami visszavonulásra készíteti. Mi ez a valami? Jézus szava: Isten igéje. Azt halljuk, hogy nem az ördög kiűzése után, a csoda láttán, hanem már előtte, ahogy Jézus elkezd tanítani a zsinagógában, az őt hallgatók rádöbbennek, hogy ennek a szónak hatalma van. Hogy az nem egyszerűen a semmibe elszálló fecsegés, üres bölcsekedés, magamutogató szónoklat, okoskodás, hanem Isten igéje, és ereje, hatalma van, cselekszik valamit az ember szívében. És ezután jön csak az ördög, szól közbe, és próbálja a leleplezésével visszavonulásra készíteni az Istent. Isten igéjének mindig ereje és hatalma van. Megváltoztatja az életünket, átirányít bennünket egy másik útra, elveszi tőlünk azt, ami megnyomorít, megajándékoz azzal, amire szükségünk van, kiemeli az életünket a hiábavalóságból, értelmet ad az életünknek: ez az Isten igéjének a csodája. Bár manapság valóban nem történik gyakran látványos ördögűzés, de ez nap mint nap megtörténik közöttünk és velünk is: megszólal az Isten igéje, és csodát tesz. Újra és újra legyőzi a szívünkben lakó gonoszt. Itt is és most is hatalommal szólal meg az ige, olyan erővel, amire emberi beszéd nem képes. Mert a szavaink erőtlének. De ha Isten igéje szólal meg bármelyikünk ajkáról, annak mindig ereje és hatalma van, annak mindig következménye van, az legyőzi az életünket megnyomorítót. Jézus szava ördögöt űző hatalom. Ebben a templomban, ezen a vasárnapon, ennek a közösségnek is erőt ad. Nincs más, amin tájékozódhatnánk, de ennyi elég is nekünk. Az ördög félelemmel, mi meg reménykedve mondhatjuk: te vagy az Isten Szentje.

Végül azt halljuk, hogy akik látták, mi történt a zsinagógában, megrémültek és álmélkodtak. Amikor szembesülünk azzal, hogy Jézus legyőzte az ördögöt, meg kell rémülnünk, mint a közeledő Isten lépteit halló Ádám és Éva. Ez is az Isten igéjének csodája. Szembesít azzal, hogy kik vagyunk, megrémít és leleplez, és a magunk mezítelen valójában állít oda az Isten színe elé. De ott rémülettel a szívünkben rádöbbenünk, hogy az Úr, aki érkezik, nem a mi, hanem az ördög ellenfele. Minket megvált, megszabadít, kiemeli a hiábavalóságból. Ez pedig mindig a rémülettel kezdődik. Ejtsen rémületbe az Isten igéje, aztán késztesen örvendező hálaadásra, amikor meglátjuk az ördögöt legyőző Krisztust, aki elvesz tőlünk minden álménységet, önáltatást, és nyilvánvalóvá teszi, hogy csak az ő kegyelme ment meg.

Így állunk most mi is Krisztus Urunk színe előtt. Legyőzte az ördögünket, legyőzött minket is, életet és üdvösséget ajándékozott nekünk. A böjti hetekben ez a reménység vigyen bennünket a kereszts és az üres sír felé: Jézus az ördög legyőzője, aki minket is megszabadít. Ez a szabadság a mi ajándékunk, ezért legyünk hálások, és áldjuk az Isten Szentjének nevét.

(A 2019. március 10-én elhangzott igehirdetés szerkesztett változata)

MÁRCIUS

Jézus mondja: „Vigyázzatok!” (Mk 13,37)

Ezt a felszólítást akkor szoktuk mondani, amikor egy szerettünkől veszünk búcsút, hogy vigyázzon magára, ne történjen vele semmi rossz, és hogy újra viszontláthassuk egymást.

Amikor gyermekek voltunk, legtöbbször nem esett jól, ha ezt mondták nekünk, hogy vigyázz, mert negatív érzéseket párosítottunk hozzá. Negatív hatást keltett bennünk, és a tiltással volt egyenértékű. Vigyázz, ne tégy semmi rosszat!

Felnőttként pedig azért mondjuk ezt gyermekünknek, mert féltjük őt, mert fontos nekünk, nem akarjuk őt idő előtt elveszíteni, és nem akarjuk, hogy valami rossz történjen vele. Legtöbbször azoknak mondjuk ezt, akik fontosak számunkra, akik sokat jelentenek nekünk.

Jézus is ugyanígy int és figyelmeztet bennünket, hogy vigyázzunk. Vigyázzunk magunkra, nehogy olyankor találjon meg bennünket, amikor nem is számítunk rá! Hiszen nem tudhatjuk, hogy életünknek mikor lesz vége. Éppen ezért figyelmeztet bennünket, hogy mindig készek legyünk, mert nem tudhatjuk, hogy mikor szólít meg bennünket, mikor lesz számunkra is valóság az Ő visszajövele. Jézus azt mondja, hogy akkor lesz, amikor nem is számítunk rá, vagy amikor azt éppen a legkevésbé gondoljuk.

Amikor este sötétben vezetjük az autónkat, akkor vagyunk a leginkább sebezhetőek a vadaktól. Nem látjuk őket, és éppen ezért sokszor lassabban közlekedünk, hiszen bármelyik pillanatban elénk jöhetnek. Vigyázzunk, nehogy baleset történjen. Viszont unokatestvéremmel történt meg az, amire egy sofőr a legkevésbé számít, hogy fényes nappal ugrott elé egy szarvas, akkor, amikor a legkevésbé számított rá. Igaz, hogy az autó totálkáros lett, és a szarvas is elpusztult, de hála Isten, hogy személyi sérülés nem történt.

Jézus azért figyelmeztet bennünket, mert szeret, sőt annyira szeret, hogy az életét is odaadta értünk. Figyelmeztet, nehogy távol kerüljünk tőle, olyan távolra, ahol már nem tud bennünket elérni.

Ha azt halljuk Jézustól, hogy „vigyázzunk!”, ne negatív és tiltó érzések kerítsenek hatalmukba, hanem vegyük benne észre Jézus mindenki iránt tanúsított végtelen, óvó szeretetét!

Varga Tamás

ÁPRILIS

„Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban...” (1Kor 15,42b)

Ó, te ostoba! - mondja Pál ebben a kontextusban. Megérintett ez a felszólalása Pálnak. Nem azért, mert sértő, sokkal inkább azért, mert engem és nekem és bennem... egyszerűen megráz és felráz! Lehet beszélni itt a testről, meg hogy más teste van az állatoknak és más teste a madaraknak, és nekünk is itt más a testünk, de ott meg, odaát, megint más lesz a testünk! Nem hiszem, hogy ez lenne a lényeg! Nem tudjuk, milyen lesz ott a mennyben a „testünk”!

Egyet tudok és tapasztalok. Hogy oldalt már öszülök és kopaszodom. Látom, hogy bár nem hízom, de így is alakul a testem. Érzem azt is, hogy korábban kelek, és sokkal karikásabb a szemem, mint öt éve. Tászás, és érzem, hogy az életem fele, majdnem biztos, hogy eltelt. Azt is érzem és bosszant, hogy nem tudok egyszerre Indiában lenni és itthon. Hogy vannak testi, időbeli, térbeli korlátaim. Bármennyire vágyom nemcsak itt lenni és segíteni, hanem ott is, Indiában is, Afrikában is és még sok helyen. De nem megy. Mert be vagyok és be vagyunk zárva ebbe a korlátolt, térben és időben korlátolt testbe. És ez fáj, és valahol szomorú is. De hát ez van. Ez az emberi élet és test a földön. Ilyen korlátolt az életünk és korlátolt a szeretetünk is. A hatásunk. Ilyen romlandó. Múló, pici, nulla semmiség. Babits Mihály jut eszembe.

„... vagy vedd példának a piciny fűszálat: / miért nő a fű, hogyha majd leszárad? / miért szárad le, hogyha újra nő?”

Miért? Nem tudom a választ. Azt tudom és hiszem, hogy ott vele, nagyon közel hozzá más lesz. És nem is a testünk az elsődleges, hanem a lehetőségünk, hogy lássuk, megtapasztaljuk, hogy már nincs határ és korlát. A határtalan szeretet van csak. A korlátlan szeretet van csak. Az Isten van csak. Csak az Isten és benne mi. Ami nekem erőt ad, ebben a korlátolt életben, ebben a mulandó életben, hogy tudom ez lesz, hogy jó lesz... Hogy csak az Isten lesz és mi az Ő karjában!

Kadlecsik Zoltán

MÁJUS

Amilyen lelki ajándékot kaptatok, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai... (1Pt 4,10)

Akármennyire meglepő, a második tagmondat hangsúlyos szava nem a „szolgáljatok”, hanem az „úgy”.

Nem arra szólít föl, hogy szolgáljunk egymásnak. Már csak azért sem, mert amúgy sem tudunk nem szolgálni. A Szaffi című rajzfilmben kérdezi fennhéjázva egy fiú az erdőben élő anyókát: és te kit szolgálsz? Mire a válasz: egymásnak szolgálunk mi itt mindannyian. Szolgálók másoknak azzal, hogy dolgozom, kenyeret szelek a reggelihez, leülök meghallgatni a páromat, mi volt a munkahelyén, élem a mindennapokat. A gyülekezetben meg van, aki meggyújtja a gyertyát, van, aki leül az orgonapad mellé, van, aki friss virágot tesz az oltárra, meglátogatja a betegség miatt otthon maradtakat, vagy éppen feláll a szószékre, és Isten szeretetéről beszél a többieknek. Éljük a gyülekezet mindennapjait. Tesszük a dolgunkat. Nincs itt , kérem, semmi látnivaló...

Amire Péter felhívja a figyelmet: ÚGY tegyétek! Vedd észre, hogy amit teszel, tehetsz, az nem csak személyes képességeid kibontakozása, hanem több annál: képességed, lehetőség a cselekvésre Isten ajándéka. Ez egyszerre jelent hálát – köszönöm, Istenem, hogy megajándékozta! vele! –, egyszerre megkönnyebbülés- amid van, nem a tied, nem kell miatta görcsölni – és egyszerre felelősség – úgy bánj vele, mint ami Istentől van.

Ritkán gondolunk önmagunkra, viselt dolgainkra, de a bennünket körülvevőkre is, általában egész életünkre úgy, mint amit a maga „profanításában” is Istentől kaptunk. Kínosnak is érezzük, ha valaki kimondja, nehezen viseljük a pátoszt. Pedig ez nem az, csak szembesülés azzal, hogy életünk a megszokottnál sokkal nagyobb térben, Isten előtt zajlik.

Hegedűs Attila

Egy régi vád történeti cáfolata

Évek óta rendszeresen fölkapom a fejem azon a szinte már megkérdőjelezhetetlenként emlegetett megállapításon, hogy a kereszténységbe a protestantizmus által került be a liberalizmus. Rábíznám a végső megállapítás megfogalmazását a kedves Olvasóra, de néhány megfontolásra érdemes tény megjegyeznék ezzel kapcsolatban, csak az igazság kedvéért. Mi is a liberalizmus mai értelemben? Törvényesített önzés, amikor a hagyományból kiszakadva valaki a saját, rosszabb esetben valaki más egyoldalúságát

tolja erőszakosan előtérbe. Ez öltözhet sokféle színű köntösbe. A vádlók megállapítják, hogy a liberalizmus a protestáns egyetemeken terjedt el először, tehát az a reformáció következménye. Csakhogy ez nem bizonyíték a reformáció elleni vádra. Mert először is végre be kellene látni, hogy a folyamatosan egy lapon emlegetett reneszánsz, humanizmus, reformáció nem egyívású folyamatokat jelent, ha kortársai is egymásnak. Ami tehát igaz a reneszánszra, az nem biztos, hogy igaz a reformációra, sőt. Nem arról van tehát szó, hogy ezek karöltve bontották le a reneszánsz által gúnyosan és igazságtalanul sötétnek nevezett középkort. Valójában azonban a reneszánszra a reformációnak ugyanúgy hitvédelemként kellett reagálnia, mint a középkor kilengéseire. A korabeli humanizmus pedig alapjában nem is különbözik annyira az általa lenézett középkortól, csak éppen a középkori skolasztika mániája, hogy az ész segítségével minden hittételt igazoljon, a humanizmusé pedig, hogy ugyanazon ész segítségével lehetőleg mindent cáfoljon. Igaz, a „vissza a forráshoz” elvet a reneszánsz és reformáció is alkalmazta, de – és ez a lényeg – más-más forráshoz tértek vissza. A humanisták főképp a görög-római szellemi örökséghez, az ókori nyelvekhez, gyakran szkepszishez, persze már keresztény nézőpontból, ezért a Bibliával való intenzív foglalkozás a részükről, pl. a görög újszövetség Erasmus, majd Ximenez bíboros általi kiadása, ami a reformáció bibliafordításai szempontjából alapvetőek voltak. A re-

neszánsz a görög-római tárgyi örökséget másolja, néha mintájának lényegét nem értve, gyengébb színvonalon. Viszont az igazi reformáció forrása a Krisztus-központú üzenet a Bibliából, az apostoli hit, hagyomány. Ezek a források pedig nem keverendőek össze. Tehát az igazi reformáció hitvédő mozgalom, amely válaszol a reneszánsz kihívásaira. De kérdés, hogy vajon egységes irányzatnak nevezhető-e a Luthertől Kálvinon, a római katolikus megújuláson, a jezsuitizmuson, az újrakeresztelőkön keresztül az unita-

rizmusig minden, ami abban az időben történt és megfogalmazódott? Természetesen nem. Nem minden reformáció, amit annak szokás nevezni. Ahogy egyetemes protestantizmus sincs. A vád tehát már itt elbukott. De folytassuk! Miféle liberalizmust hozott Luther az egyházba? A vádlók válasza erre az, hogy Luther a saját lelkiismeretét helyezte előtérbe az egyházfegyelem tiszteletben tartásával szemben. Magyarul, amikor pl. 1521-ben a wormsi birodalmi gyűlésen arról beszél, hogy lelkiismerete a Szentírás foglya, ha érvekkkel és a Szentírásból vett idézetekkel meg nem győzik, nem vonhatja vissza tanítását, mert nem jó az embernek lelkiismerete ellen cselekedni – akkor liberális, azaz önző lett volna, ezzel behozva a mételyt az egészen addig makulátlan egyházba? De hát lelkiismerete, ahogy meg is fogalmazza és éli, nem individuális és szubjektív, hanem a Szentírás lényegéhez kötött. Ellenben nézzünk csak meg néhány kortársát! Ne beszéljünk a mainzi érsek és V. Károly császár Fugger-pénzen való helyzetbe hozásáról. Inkább vegyük szemügyre a kor híres római pápájának, X. Leónak a megválasztását 1513-ban!

Itáliában a 16. évszázad legnagyobb látványossága volt a pápaválasztás nehéz döntésének megkönnyítése céljából Magyarországról, Bakócz Tamás esztergomi érsektől induló, arany és ezüst takarójú címeres zsákokban aranypénzt cipelő öszvérek végeláthatatlannak tűnő sora, amely Róma felé tartott a pápaválasztó bíborosok irányába. De nem volt elég, mert a későbbi X. Leót polgári nevén Giovanni Medicinek hívták. A Medici bankház a Fuggerekkel karöltve csaknem egész Európa gazdaságát a markában tar-

totta. Példaképpen a korabeli globalizmusra, a firenzei Mediciek kezében volt még a brit szigetek gyapjúkereskedelme is. Úgy tűnik, hogy a pápaságot sem az emberbaráti cselekedetek eszközékként kezelték, és főleg nem az igaz hit védelmeként, amiről fogalmuk sem volt, és nem is érdekelte őket, hanem jó befektetésként, lehetőségként az egyház vagyonának privatizá-

lására. A fáma pedig valahogy nem szól arról, hogy az öszvérek egyetlen tele zsákot is visszahoztak volna hazánkba. Természetesen a reformáció hatására ez a módi – amelynek régi hagyománya volt Rómában és máshol is az egyházi hivatalok megszerzése tekintetében – sok más visszaéléssel együtt megszűnt az „első fehér ruhás pápa”, V. Piusz idejében a 16. század második felére. Ezek alapján döntse el a kedves Olvasó, ki volt az önző, azaz liberális ebben a történetben? Luther, a szegény szerzetes, aki az életét is kockáztatná a Krisztusban megismert igazságért? Esetleg a többi szereplő, mondjuk Johann Tetzel, aki kicsalta az emberek pénzét lelkiismeretüket manipulálva, és X. Leó, aki ezt a régi tévelygést föllevenítve és törvényesítve, az apostoli hit tisztaságának védelme helyett, pénzforrásnak tekintette a pápai széket maga és családja számára? Valójában tehát a liberalizmus oka az egyháznak az apostoli hittől való eltávolodása, és ez az 1500-as években bizony nem Lutherre jellemző, épp ellenkezőleg.

Németh Szabolcs

Imígyen szól ma Luther Márton

Van egy könyvem, a reformátor egyik idén ötszáz éves irata: Értekezés a keresztyén ember szabadságáról (1520). A könyv érdekessége, hogy valaki kijegyzetelte, ceruzával aláhúzta, amit fontosnak tartott. Semmi láb-jegyzetet, megjegyzést, cirádát, írói arabeszket nem teszek hozzá. Úgy teszem közzé az előttem olvasó kiemeléseit, ahogyan egymás után következnek.

A pápáról

„Tévednek, akik Téged a zsinat és az egész egyház fölé emelnek. Tévednek, akik egyedül Neked tulajdonítják az Írás magyarázatának jogát. Nézd, mennyire különbözik Krisztus az utódaitól, pedig az ő helytartói akarnak lenni. És tartok tőle, hogy a többségük valóban és igazán helytartója volt. A helytartó ugyanis a távol lévő fejedelem helyettese. Ha pedig a pápa a távol lévő, és nem a szívében lakozó Krisztussal kormányoz, akkor mi lehet más, mint Krisztus helytartója? De akkor az az egyház nem lehet más, mint sokaság Krisztus nélkül? Akkor az ilyen helytartó mi lehet más, mint Antikrisztus és hamis Isten? **Mennyivel helyesebben tették az apostolok, amikor magukat a jelenlévő Krisztus szolgálóinak nevezték, nem pedig a távol lévő helytartóinak!**”

A Krisztusba vetett hitről

„Egyetlen egy szükséges a keresztyén élethez, igazságossághoz és szabadsághoz. Ez pedig Isten szent ígéje, Krisztus evangéliuma, ahogyan Jn 11,25-ben mondja: *’Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz én bennem, ha meghal is, él.*’ Ugyanígy Jn 8,36-ban: *’Ha a Fiú megszabadít titeket, igazán szabadok lesztek.*’ Mt 4,4-ben is: *’Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.*’ Továbbá Róm 1,17: *’Az igaz ember hitből fog élni.*’ Mert azt vedd tudomásul, hogy szükséged van Krisztusra, aki érted szenvedett és feltámadt, hogyha hiszel őbenne, e hit által más emberré légy, elnyervén minden bűnöd bocsánatát és megigazulván más valaki érdeméből, mégpedig egyedül a Krisztus érdeméből.”

És a cselekedetek?

„Krisztus, amikor az emberek megkérdezték, mit tegyenek, hogy Isten cselekedeteit cselekedjék, akkor elutasítva a cselekedetek tömegét, amelytől azok csak úgy dagadtak, csupán egyet írt elő nekik Jn 6,28–29 szerint: *’Az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit elküldött.*’ **Ilyen módon tehát Isten a lelket egyedül hit által, cselekedetek nélkül, igéjével igazítja meg,** szenteli meg, teszi igazzá, békélteti meg, szabadítja meg, tölti be minden jóval. És így igazán Isten fiaivá teszi őket, ahogyan Jn 1,12-ben mondja: *’Hatalmat adott nekik, hogy Isten fiaivá legyenek – azoknak, akik hisznek az ő nevében.*’ Ebből világossá válik, hogy a keresztyén embernek mindenre elég a hite, és nincs szüksége cselekedetekre ahhoz, hogy igazzá legyen. Ez a hit első nagy értéke.”

A második

„A hitre jellemző az a tiszteletadás is, hogy akiben hisz, azt a legmagasabb és legodaadóbb nagyrabecsüléssel tiszteli, mégpedig azzal, hogy igaznak tartja, méltónak arra, hogy higgyen neki. **Nincs nagyobb tiszteletadás, mint ha valakit igaznak és igazságosnak tartunk.** Így a lélek is, amikor szilárdan hisz az ígéretet adó Istennek, akkor őt igaznak és igazságosnak tartja: nagyobbat ennél a véleménynél nem ajánlhat fel Istennek. Isten legfőbb tisztelete, ha igaznak és igazságosnak valljuk, olyan, mint akinek hinni kel. Vajon az ilyen lélek hite által nem engedelmeskedik-e mindenben Istennek? Aki pedig magát tartja igaznak, Istent pedig hazugnak és üres beszédűnek, nem tagadja-e meg Istent, és nem állít-e szívében bálványt önmagának?”

A völegény

„**A hit harmadik példátlan ajándéka, hogy a lelket egybeköti Krisztussal, mint menyasszonyt a völegénnyel.** Beszéljük meg ezt a viszonyt és felbecsülhetetlennek fogjuk tartani. Krisztus tele van kegyelemmel, étellel és üdvösséggel, a lélek tele van bűnökkel, halállal és kárhozattal. Mármost közbejön a hit, és az történik, hogy Krisztusé lesz a bűn, a halál és a pokol, a léleké pedig a kegyelem, élet és üdvösség. Krisztus tehát az a személy, aki a menyasszony bűnét, halálát, poklát a hit jegygyűrűjével közössé, sőt sajátjává teszi, és ezekhez úgy viszonyul, mintha az övé volnának, mintha ő vétkezett volna. Mivel szenved, meghal és a pokolra száll, hogy mindezeket legyőzze, és mivel őt a bűn, a halál és a pokol el nem nyelheti, ezért szükségképpen azok nyeletnek el ebben a bámulatos harcban.”

Testvér! Vedd le a polcra a könyvét, és olvasd. Tolle et lege!

Szerk.: Weltler Sándor

Mit tehetünk az abortuszok számának csökkenéséért?

Itt most nincs hely és mód arra, hogy részletezzem ezeket a hazugságokat, elég, ha bármi olyan évrre gondolunk, amelyekkel az abortuszokat igazolják, vagy bármi olyan hazugságra, ami miatt egy nő (vagy férfi, apa) annyira értéktelennek látja saját magát, hogy a gyermekére eldobható tárgyként tekint. Mindezekkel szemben az igazságot kell szólnunk és képviselnünk, hogy minden emberi élet Isten ajándéka (Zsolt 127,3), hogy a halál választásával átok jár, az élet választásával pedig áldás (5Móz 30,19), hogy nincs olyan helyzet vagy mélység, ahol Isten magunkra hagyja minket (Róm 8,38-39), és hogy nincs olyan bűn, amelytől Ő ne tudna megtisztítani (1Jn1,7).

Ha tehát tenni akarunk az abortuszok ellen, akkor képviseljük az igazságot az abortuszokkal kapcsolatban is, ki-ki a saját lehetősége szerint. De még ennél is fontosabb, hogy rendszeresen és kitartóan imádkozunk Istenhez, hogy Ő maga fedje fel az igazságot minél többek szívében, különösen is azok szívében, akik éppen abortuszra készülnek. És imádkozzunk az orvosokért is, akik az abortuszokat végzik, hogy

Ha az abortuszokról ki merjük mondani a nyilvánvaló tény, hogy minden abortusz gyilkosság, akkor szembe találjuk magunkat egy köteg rendkívül súlyos kérdéssel, amelyekből néhányat említettem már az előző írásom végén is. Mivel ilyen kis terjedelemben nem lehet részletesen kitérni mindegyikre, ezért alapvetően a probléma gyökerére fogok rámutatni, és arra, hogy miként küzdhetünk ellene!

Az abortuszok elleni harc alapvetően egy szellemi/lelki küzdelem. Egy egészen valóságos háború, amelyben emberek hálnak – vagy éppen menekülnek meg, és amelyet alapvetően nem testi, hanem szellemi/lelki fegyverekkel vívnak. Bár magukat a gyilkosságokat fizikai eszközökkel követik el az abortuszokat végző orvosok, vagy az akár évekkel, évtizedekkel az abortuszuk után a kérlelhetetlen bűntudatuk miatt a saját életüket eldobó édesanyák, mégis, ezek mögött a tragikus cselekedetek mögött sátáni, démoni erők állnak. Ezért aki tenni szeretne annak érdekében, hogy kevesebb abortusz történjék, elsősorban ezekkel a szellemi erőkkal kell szembeszállnia.

De miről szól egy ilyen szellemi háború? Benne az igazságnak kell szembeszállnia a hazugságokkal, a szeretetnek a félelemmel, a kegyelemnek a bűnökkel, a Szentléleknek a démoni erőkkal. Az abortusz az egyik legsátánibb dolog, amivel valaha szembesülhetünk. Hiszen az abortusz során az édesanya öleti meg a saját gyermekét a saját méhében. Az Ószövetség eredeti nyelvén, a héberben az „anyaméh” és az „irgalom” szava szinte megegyezik. Isten az anyaméhet az irgalom helyének teremtette, az abortusz viszont az irgalmatlanság helyévé teszi azt. Jézus a Sátánt „embergyilkos”nak és „a hazugság atyjá”nak nevezi János evangéliumában (Jn 8,44). Az abortuszok kérdését is hazugságok erdeje, sőt erődtítménye veszi körül. Hogyan is merülhetne fel e nélkül egyáltalán bárkiben, hogy a saját gyermeke életének kioltása megoldás lehet bármire?!

Isten igazságának a fénye az ő szívében is ragyogjon fel, és merjenek is ragaszkodni hozzá! Imádkozunk és böjtölünk, hogy minél többen megismerjék Isten valóságos és hatalmas szeretetét Jézus Krisztus által, és hogy Isten szeretete kiűzzön minden félelmet az emberek szívéből, ami miatt az abortuszt választanák.

Az abortuszoknak is az isteni szeretet a legnagyobb ellensége, amit Jézus Krisztus hozhat el mindnyájunk szívébe. Hiszen éppen a szeretet hiánya hajszol sokakat házasságon kívüli szexuális kapcsolatokba, amelyekben aztán sokszor úgy fogannak meg gyermekek, hogy nincs helyük a szülei életében. A szeretet hiánya miatt használják az emberek eldobható tárgyként egymást, és emiatt tekintenek így születendő gyermekeikre is. A szeretet hiánya miatt nem meri sok (leány)anya vállalni születendő gyermekét, mert fél a megbélyegzéstől, az ítélkezéstől, és kilátástalannak látja a saját és a gyermeke életét, ha megszülné őt. És a szeretet hiánya az, ami miatt nők (és férfiak) egy életen át hordozzák a bűntudatot, mert egyszer régen, egy tragikusan elhibázott, és ezerszer megbánt döntés következtében eldobták maguktól a születendő gyermeküket. Ezért az imádság és az igazság felvállalása mellett a legtöbbet akkor tehetjük az abortuszok ellen, ha szülőként a Jézustól kapott szeretettel szeretjük a gyermekeinket! Mert ha ők megtapasztalják a szeretetet és az elfogadást, akkor nem fogják azt rossz helyen keresni; és igazán hatalmas, felfoghatatlan értéként fognak tekinteni a saját születendő gyermekeikre is, hiszen ez lesz számukra a természetes, mert rájuk is így tekintettek a szülei. És ha mégis szörnyű hibákat és bűnöket követnek el, tudni fogják, hogy mindig lesz számukra egy hely, ahol teljes elfogadást és szeretetet találnak. És ez nem csupán a szülei háza, hanem amellet és még inkább a Mennyei Atyjuk szíve.

Dobó Dániel

A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyülekezeteinek, Intézményeinek és Gyülekezeti Tagjainak Székhelyükön

Kedves Testvérek!

Egyházunk 2020-ra meghirdette az úrvacsora évét. Gazdagok vagyunk, hiszen Urunk felkínálta számunkra az élet kenyerét és italát, az örök élet táplálékát. Végtelen jóságával ajándékozott meg az úrvacsorában: benne bűnbánat, bűnbocsánat, közösség és sok-sok áldás rejtezik.

Sok mindent lehet még tanulnunk, tisztáznunk, úragondolnunk, úrvacsora-használatunkkal kapcsolatban. A történelem követendő és elvetni való példát egyaránt mutat számunkra az úrvacsorai étellel kapcsolatban. Szeretnénk, ha mai módon újrafogalmazhatnánk az örök evangélium titkát, azt, hogy az Ige testté lett és önmagát adta értünk! Ha kell, erősítsük meg az eddigi tradíciókat, ha szükséges, gondoljuk újra a teendőinket.

Kérjük, 2020. újév napján minden evangélikus istentiszteleten hirdessék meg s kezdjék el az úrvacsora évét. Találják meg azt a formát, amittől a gyülekezetben téma lesz az úrvacsora, az a kincs, amit Urunk azért hagyott ránk, hogy cselekedjünk!

Jézus Urunk szavával kívánunk egyházunknak sok áldást és a megújulás ajándékát az úrvacsora évében, 2020-ban: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon” (Jn 6,54).

Erős vár a mi Istenünk!

2019. Karácsony ünnepén:

*Szemerei János
püspök*

*Dr. Fabiny Tamás
elnök-püspök*

*Kondor Péter
püspök*

2020: Az úrvacsora éve – gyakorlati tanácsok

Kedves Testvérek!

Egyházunk 2020-ra meghirdette az úrvacsora évét. Kérjük, 2019. karácsonyán, az ünnepi istentiszteleten olvassák fel körlevelünket! Biztatjuk gyülekezeteinket, intézményeinket, minden egyes testvérünket, hogy a meghirdetett programok és lehetőségek sorát kihasználva próbáljanak mindent megtenni azért, hogy az előttünk álló évet sokféle formában átjárja a megajándékozottság élménye.

Az Evangélikus Élet karácsony előtti számában szétküldtünk egy kis „úrvacsorai naptárt”. Ennek segítségével minden vasárnapon és ünnepnapon az istentisztelet elején, vagy a prédikáció utáni hirdetésben elhangozhat egy-egy tanító, tanúságtévként mondat az úrvacsoráról. Mintegy ötven lelkész és gyülekezeti tag fáradozott azon, hogy ezt a különleges kincset a saját szavaival közel hozza hozzánk, s új fényben világítsa meg. Kérjük, ne mulasszák el alkalomról alkalomra ezt felolvasni az istentiszteleten, s a kis füzetecskét tegyék bele a bibliaolvasó útmutatójukba - hiszen ezért készült ilyen formátumban. Aki nem jutott hozzá, kérje lelkészétől vagy esperesétől.

Az Evangélikus Élet 2020. évi első számában szórólapon közreadjuk a programokat, pályázatokat és javaslatokat az előttünk álló évre.

A 2020-as Evangélikus Naptár gazdag úrvacsorai sorozatot kínál gyülekezeti bibliaórákra, szeretetvendégségre vagy csak egyéni olvasásra.

Az Evangélikus Gyülekezeti Munkaprogram ősszel kiadott kötete, a Lelkipásztor cikkei, az evangélikus sajtó számos terméke, az evangélikus televízió- és rádióadások jó segítséget jelenthetnek az úrvacsora évének elmélyítésére.

Erős vár a mi Istenünk!

2019 karácsonyán:

*Szemerei János
püspök*

Ősszel is ülésezett egyházkerületünk közgyűlése

Elsősorban egyházközségek státuszával kapcsolatos változások, illetve támogatási kérelmek alkották a napirend gerincét a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület 2019. november 15-én, pénteken Győrben tartott közgyűlésén.

Schermann Gábor kerületi GAS-felelős, tatabányai lelkész rövid áhítatát követően Rátz András egyházkerületi másodfelügyelő vezette le az ülést. A tavaszi közgyűlés határozatainak ismertetése után Szemerei János püspök beszámolt az azóta eltelt időszakról. Tájékoztatta a jelenlévőket a lelkészi ellátottság aktuális helyzetéről, illetve a kerület által szervezett programokról, külön kiemelve a Nemeskőren tartott artikulációs napot.

Ezután kerületi lapunk, a Dunántúli Harangszó további megjelentetéséről döntöttek a közgyűlés tagjai. Nyílt szavazással egyhangúlag megválasztották Koczor György eddigi megbízott főszerkesztőt, hogy 2024-ig, a ciklus végéig végezze a készíttéssel és terjesztéssel kapcsolatos feladatokat.

A következőkben Szemerei János adott tájékoztatást az egyházkerületi pénzügyi keret állásáról, majd rátért a gyülekezetektől beérkezett támogatási kérelmekre. A közgyűlés a Kemeneshőgyész-Magyargencsi Társult Egyházközségnek, valamint a balfi és a szőkedenci leányegyházközségeknek is egy-egy millió forintot szavazott meg a parókia, illetve a templom épületén szükséges javítások elvégzésére. A zalaegerszegi egyházközségben tervezett ifjúsági terem kialakítását pedig ötszáz ezer forinttal támogatta.

Majd a gyülekezetek státuszának változását érintő kérdések kerültek sorra. Ihász Beatrix, a soproni egyházmegye esperese ismertette a Nemeskéri és Szakonyi Egyházközségek társulási kérelmét, melyet az egyházmegyei közgyűlés már megszavazott. A két gyülekezet összefogásával remélhetőleg olyan feltételeket alakíthatnak ki, hogy helyben lakó lelkészt tudjanak találni. A döntést a kerület közgyűlése két tartózkodás mellett hagyta jóvá.

Ezután Polgárdi Sándor, a veszprémi egyházmegye esperese tártá a jelenlévők elé a Takácsi-Nagyacsád-Nemesgörzsönyi Társult Egyházközségben a társulás felbontásának és az egyes gyülekezetek átminősítésének ügyét. Elmondta, hogy a módosítást anyagi nehézségek, illetve létszámcsökkenés indokolta. A helyi közösség és az egyházmegye által is megszavazott döntés szerint Takácsi marad az anyagyülekezet, Nagyacsád és Nemesgörzsöny leánygyülekezetként, Vaszar pedig szóránként működik tovább. A közgyűlési tagok a társulás felbontását egyhangúlag jóváhagyták.

A jövő évi kerületi programterv ismertetése során Szemerei János püspök többek között arról is tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a kerületi missziói napot jövő év májusában Balatonbogláron tartják majd. Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő pedig a 2020 októberére tervezett országos evangélikus találkozót emelte ki.

Végül Bencze András püspökhelyettes, mint a Sztéhlo-bizottság elnöke beszámolt az elmúlt napokban középiskolások számára átadott Sztéhlo Gábor- és Schedius Lajos-ösztöndíjakról. Kérte a közgyűlés tagjait, hívják fel a lehetőségre a gyülekezetek figyelmét.

AM

Felelős: Adámi Mária; maria.adami@lutheran.hu

Luther-freskó restaurálása Pusztavámon

A pusztavámi evangélikus templom falai a vastag festékréteg alatt igazi kincset őriznek. Az itt élő idősebb lakosok még emlékeznek rá, hogy a templom eredetileg nem a sárga-barna belső színvilágot viselte, hanem gyönyörű festmények, freskók díszítették a belső teret. Így a mennyezet a csillagos égbolt kékjében pompázott, az oltár mögötti falon a négy evangélista freskója volt látható, a szószék mellett pedig Luther Márton teljes alakos képe állt a nyitott Szentírással. Sajnálatos módon ezek az értékes freskók a 1980-as években átfestésre kerültek, így a mai fiatalabb nemzedék már csak az elmondott történetekből, régi fényképekből ismerheti meg.

2017-ben a reformáció 500 éves évfordulóján a gyülekezet presbitériuma úgy döntött, hogy a szószék mellett található Luther freskót restauráltatja, eredeti állapotba állítja vissza. A

beruházás teljes költségének 70%-át, mintegy 700.000Ft-ot egyházi pályázat útján nyertük el, a fennmaradó önrészt pedig a gyülekezet közösségének nagylelkű adományozása biztosította. A restaurálás 2017-ben október végére készült el, s a reformációi istentiszteletünkön ünnepélyes keretek között lelepleztük. Az elkészült freskó Bucsi Ágnes restaurátor keze munkáját dicséri.

Ribárszki Ákos

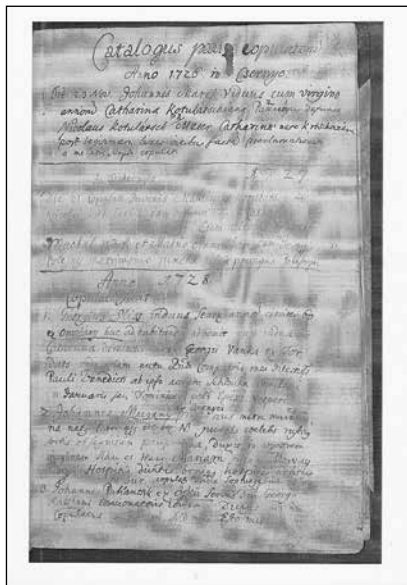
Bakonycsernyei örökségek

A bakonycsernyei evangélikus gyülekezet első anyakönyve az 1726. évtől íródott. Egyidős a gyülekezet alakulásával, valamint az első templommal. A féltve őrzött anyakönyv a felvidéki Nyitra és Trencsén megyei szlovák ajkú lakosságról tanúskodik, akik Bátorkő uraitól és a Zichy grófoktól szabad vallásgyakorlást kaptak. Az anyakönyv latin nyelven íródott, vegyesen található benne keresztelei, házassági és temetési dokumentáció. Az anyakönyv átvészelte a történelem viharait. 1862-ben tűzvész következtében leégett a templom. Olyan nagy volt a tűz, hogy a harangok is megolvadtak. Az anyakönyveket sikerült kimenteni. 2016-ban fejeződött be az anyakönyv restaurálása, melyet a budapesti Archiv Art Könyvrestaurátor Műhely Kft végzett el. A 292 oldalas

anyakönyv az 1726-1815-ig terjedő időszakot öleli át, és tanúskodik az egykori gyülekezeetről, melyben gyakori nevek ma is az akkori időszakban fellelhető Boros, Trenka, Skrabák, Csernyin, Sulák, Radocha, Boleraczki, Báles, Sloboda, Nocht, Vitek, Horák, Ruziscka családnevek.

A gyülekezet másik ékessége a szószékoltár, melyet 1907-ben 1900 koronáért vásárolt meg a gyülekezet. Réta és Benedek budapesti oltárkészítő mesterek munkája. Az oltár különlegessége a kétoldalt elhelyezkedő fogadalmi angyal, melyek utólag kerültek elhelyezésre. Az első világháborúba menő katonák megfogadták, hogyha túlélnek a háborút, a templom oltárára őrző angyalokat állíttatnak.

Felelős: Szarka Éva lelkész; istvan.szarka@lutheran.hu

Feszület és gyertyatartók

80 éve, 1940. október 20-án fektették le a győr-nádorvárosi evangélikus templom szegletkővét. A berendezési tárgyak közül elsőnek Schima A. Bandi győri aranykoszorús iparművész feszülete került az oltárra.

Schima Bandi 1940-ben a milánói egyházművészeti triennáléra készítette el hagyományos kovácstechnikával az 1 méter magas feszületet. A bravúros munka egyetlen 18,5 kilogrammos vastömbből készült, két gyertyatartóval. A 30 napig tartó formázás

alatt 406-szor került a korpusz tűzbe. Forrasztást, reszelést nem alkalmazott, csak a legegyszerűbb eszközöket használta a mester. Az olasz nemzetközi kiállításra szánt csodálatos művet nem tudta időben befejezni, így az nem jutott ki Milánóba, hanem Győrben maradt, és az újonnan épülő templom oltárára került. Közelről megtekintve az arc mesterien tükrözi nagypéntek fájalmát.

A későbbiekben Szabó József lelkész felkérésére további négy gyertyatartóval egészítette ki a művész az oltárgarnitúrát. A 2. világháború viszontagságai miatt a templom ugyan még nem készült el teljesen, amikor 1944 májusában dr. Kapi Béla felszentelte, és használatba vette az örvendező gyülekezet.

Mesterházy Zsuzsanna

Fotó: Marcali Gábor

Oltárkép hagyatékba

Az oltárkép dr. Kapi Béla püspök hagyatékából került a ménfőcsanakai gyülekezetbe. Kapi Béla püspök kedves szolgálati helye a körmenői gyülekezet volt, ahol fiatal lelkészéveit töltötte. A gyülekezet – püspöki szolgálata kezdetének 20. évfordulójára – a körmenői evangélikus templom oltárképének másolatát adományozta szeretett lelkészének. Az eredeti festmény Vágó Pál munkája: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket.”

A festményt dr. Kapi Béla püspök a hivatali kápolnája helyezettette el. Földi élete végéhez közeledve sokat töprengett a kép sorsán, majd úgy végrendelkezett, hogy családja annak a templomnak ajándékozza, amelyik az ő halála évében épül. Így került a kép 1957-ben a ménfőcsanakai gyülekezet tulajdonába. (Az egyházmegye gyülekezetei dr. Kapi Béla püspök úr kívánságának megfelelően koszorúmegváltás címén adományt küldtek templomunk építésére.)

Percze Sándor

Felelős: Koháry Ferenc; ferenc.kohary@lutheran.hu

Egy „szállólevél” története

Mielőtt fényt derítenék a képen látható „szállólevél” tartalmára, valamint a tabi evangélikus gyülekezethez kötődő szoros kapcsolatára, hadd osszak meg néhány rövid, de fontos információt Tab városának történetével kapcsolatban.

Tab a Balatontól délre, Külső-Somogy északkkeleti részén, a Kis-Koppány patak mentén fekvő város.

Régóta lakott hely. 1598-ban Nádasdy Ferenc birtoka volt. A 17. század első évtizedeiből már ismert református gyülekezete, amely a kiskomáromi esperességhez tartozott.

A falu a török hódoltság alatt (1660 után) elpusztult, majd a 18. században újraépült.

Az új, különböző nemzetiségű lakók nemcsak gyülekezetet, hanem virágzó községet is alapítottak, amely később mezővárossá, járási székhellyé, majd a mai várossá fejlődött.

A letelepülők között – amint Szita László könyvében olvasható – „*Valójában a szlovákok voltak az első 1712-ben, de ugyanezen év végén magyar jobbágyok is kaptak területeket. A németek később kerültek Tolna megyéből szekunder telepesként, az ottani lutheránus hesseni telepítési csoportból Tab-ra*”.

A tabi evangélikus gyülekezet alapítására vonatkozó okmányok nem állnak rendelkezésünkre. A legrégebbi iratok 1840-ben elégték, ezért nem állapítható meg a gyülekezet keletkezésének pontos ideje sem.

Más forrás szerint már 1713-ban találhatók evangélikus vallású telepesek Tabon, akik anyanyelvüket tekintve tótok, németek és közéjük vegyült magyarok voltak.

Óriás léptekkel meg is érkezünk a címben említett, s a képen látható hagyatékhoz, hiszen hitelesebb adatokhoz jutunk abból az 1717-ben kelt „szállólevél”ből, amelyben Kesellőkőy Maythény György és Mérey Zsigmond földbirtokosok Tab- és Csabapusztáikat adták a letelepülő evangélikus híveknek, hogy a maguk vallása szerint való prédikátorukat is magukkal hozhassák Trecsén és Nyitra vármegyékből. Ez alátámasztja, hogy a tabi evangélikusok ősei tót (szlovák) anyanyelvűek voltak, akik a felső-magyarországi tót (szlovák) községekből települtek erre a vidékre valamilyen okból (valószínűleg vallásüldözés miatt) a 18. sz. elején. Az egyháztörténészek is 1717-re teszik a gyülekezet keletkezésének évét. Első lelki vezetőire több forrás utal.

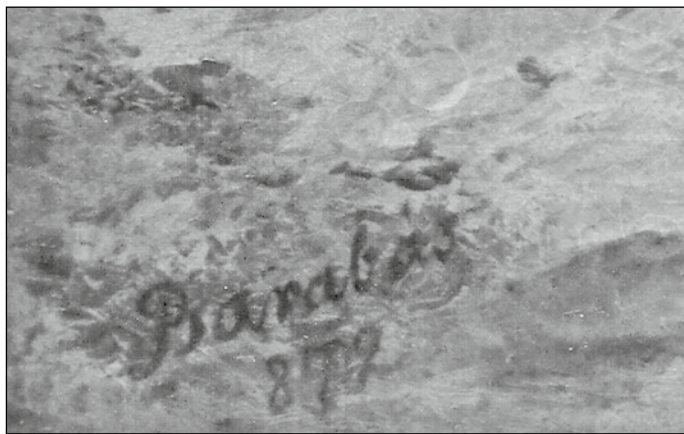
Payr Sándor a győri esperesség 1725. évi névtárából idézve, Velits Péter mellett – aki a tótok papja volt – Schiegler Józsefet említi, aki a németek papja lehetett. („*Tabiensis, in comitatu Somogyiensi, Past. Petrus Velics, Joseph Schiegler.*”). Velits Péter korábban dabronyi tanító (1706), majd oroszlanói lelkész (1711) volt, akit 1718-ban hívtak meg a tabi tótok lelkészüknek, s aki 1730-ban bekövetkezett haláláig működött Tabon.

Az említett „szállólevél” megtekinthető eredeti és másolat formában is. Az egyiket a Somogy Megyei Levéltár őrzi, míg a másikat a tabi egyházközség levéltárában tekinthető meg.

Arató Lóránd

A festő aláírása

Amikor Zalaistvádra kerültem lelkészként, a turistáknak, akik a templomot jöttek megnézni, a híres Barabás oltárképről is beszéltem. Beszéltem arról, hogy a festő, aki arról híres, hogy ő az első, aki már életében megélt a művészetéből, a válságos időkben festett néhány oltárképet is. Ebből a mienk az egyetlen, amelyik még funkcionáló templomban van. Aztán bőszen mutogattam a jobb alsó sarokban, hogy itt az elkoszolódás alatt van az aláírása is. Aztán 2011-ben jött a restaurálás és a megdöbbenés. Hiszen a megtisztítás után derült ki számomra, hogy a mester nem a megszokott jobb, hanem sajtósan a bal oldalra tette kézjegyét. Most már olvashatja mindenki: a 700 Ft-ért vásárolt festmény alkotója Barabás ’872.

Koczor György

Felelős: Koczor György; gyorgy.koczor@lutheran.hu

Mit jelent nekem a böjt, a Húsvét?

Sopronra jó szívvel lehet mondani, hogy evangélikus iskolaváros: háromtól tizennyolc éves korig tudnak a gyerekek az egyház keretein belül nevelődni, több mint ezer diák és száznál több tanár van az óvodában, általános iskolában és a két gimnáziumban.

Természetes hát, hogy hozzájuk, a soproni iskolák tagjaihoz fordultam, tőlük kérdeztem: a tanárok és a diákok hogyan élik meg böjt és húsvét idejét? A kérésre két hitvallás érkezett, egy gimnazista leányé és egy általános iskolai tanítónőé. Az ő gondolataikat adom most közre.

Tavaly a böjti időszak alatt anyukámmal elhatároztuk, hogy nem eszünk semmilyen csokit, sütit vagy édességet. Azt gondoltuk, hogy ilyet úgyse csinálunk gyakran, és mi lenne erre jobb alkalom, mint a böjt? De nem volt könnyű végigcsinálni, néha nem is tudtam ellenállni a nagymamám vasárnapi sütijeinek. Szerintem nem baj, hogy nem sikerült teljesen betartanom a „szabályokat”, de megpróbáltam, volt bennem egy elhatározás, amit nem adtam fel. A böjt is erről szól, hogy képesek legyünk lemondani egy olyan dologról, amit természetesnek gondolunk, de igazából nincs is rá szükségünk. Szerintem idén is megpróbálkozom ezzel a kihívással, mert ez segít, hogy arra tudjak koncentrálni, ami igazán fontos. Ilyen például az Istennel való kapcsolatom is. Úgy gondolom, hogy nekem jó kapcsolatom van Vele, de a böjt és a húsvét az az időszak, amikor még jobban elmélyíthetem ezt.

Nekem nagy élmény volt az is, amikor először voltam hajnali istentiszteleten húsvétkor. Egészen különös érzés volt teljes sötétségben ülni a templomban, miközben sokan még otthon aludtak. Szinte észre se vettem azt sem, hogy pontosan mikor világosodott ki.

Jó volt ott lenni, jó volt átélni ezt az érzést, megtapasztalni ezt a közösséget.

Varga Lili diák

(Eötvös József Evangélikus Gimnázium, Egészségügyi és Művészeti Szakgimnázium)

Ködös, álmos reggel van, nehezen pirkad, és a kinti némaság mély nyugalommal tölt el. Gyermekkoromban volt egy nevelőnőm – Mária néni –, aki sokat mesélt Istenről. Kedves, mosolygós, jóságos arca volt. Figyeltem rá. Ő mondta egyszer, hogy Istenhez akkor tudunk közel kerülni, ha körülöttünk csönd, lelkünkben pedig nyugalom és tisztaság van. Ilyen pillanat ez a mostani is...

Ő már sajnos nem él, de gondolatai, tanításai bennem mélyen gyökeret vertek, és így én is tovább tudom adni azokat.

Egyszer húsvét közeledtével a természetéről mesélt. Elmondta, hogy micsoda hatalmas erő rejlik azokban a kis növényekben, melyek a kerges kemény rögöket áttörve, tavasszal kidugják fejecskéjüket a földből. Milyen zsenék ezek a növények, és mégis utat tudnak verni maguknak, és várják az életet adó napsugarat. Csoda ez, a tavasz hihetetlen rejtelmekbe burkolt misztikuma, mert a megújulás és a feltámadás örök titka bújkál meg benne. Mesélte, hogy minden a földből születik és az ég felé tör, a magasságba vágyik.

Tőle hallottam először Isten élő-halott fiáról is, az öt sebbel vert Krisztusról, aki a nehéz kövekkel borított jeruzsálemi sírból felszállt, felemelkedett, és az Atya trónjának jobbára ült. Mi ez, ha nem valóságos csoda? – kérdezte Mária néni, és én tágra nyílt szemmel figyeltem, mert elképzeltem és megéltem a történet minden pillanatát.

Húsvét minden szépsége benne rejlik ebben a mindent magához ölelő feltámadásban. S nemcsak Isten fia támad fel tavasszal, hanem új erőre kap a természet is. Az alvó rügyek kipattannak, majd gyönyörű zöld színben pompázik a világ.

A zöld szín Mária néni szerint derűs, üde, mindent elöntő, tiszta szín. Azért tudom ilyen pontosan leírni, mert annak idején lejegyeztem. Azt nem tudom, hogy ezek Mária néni gondolatai voltak-e, vagy ő is úgy hallott valahonnan erről, de úgy érzem, hogy minden szava igaz volt. Elmondta, hogy a krisztusi hit a legszebb ajándéka az emberiségnek, mert reményt ad a halál nehéz pillanataiban azzal, hogy megteremt az élet örök ismétlődésének tényét. Ezzel vigasztal, nyugtat, és mélyebbé teszi az emberi hitet.

Húsvét a feltámadás ünnepe, melyhez hozzátartozik a tojásfestés is. Mária néni szerint ez szimbolikus jelentéssel bír, mert a tojásból kikelő kismadár kidugja kis fejecskéjét és az ég felé tör, ahogy Jézust is vitték láthatatlan szárnyai a kőkoporsóból Isten színe elé...

Hamarosan itt a tavasz, és meleg fénye beragyogja a világot. Kinyílik a barka, mi könnyű ruhába, szívünk pedig ünneplőbe öltözik. Az év egyik legszebb ünnepe ez, melynek körmenetei hirdetik: „Feltámadott!” „Feltámadunk!”

Mária néni hite minden emberi csodát felülmúlt. Szavai mélyen megérintettek, és tudom, ha jön a várva várt feltámadás, akkor ő az első között lesz, mert szerető lelke megtalálta Istent...

Császár Mária tanító

(Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola)

Felelős: Hegedűs Attila; attila.hegedus@lutheran.hu

Luther-Biblia Kőszegen

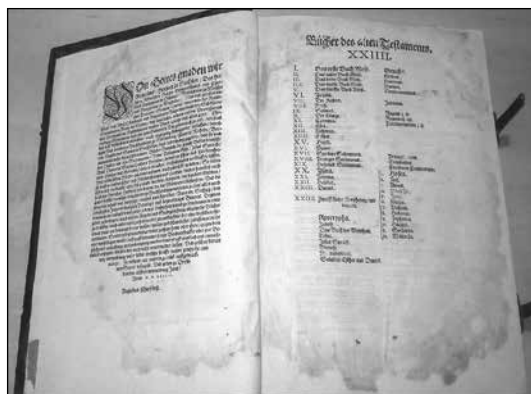
A könyv első lapján Ágoston szász herceg írása található 1564-ből.
A bőrkötéses Biblia magassága 42 cm, szélessége 26,5 cm, vastagsága 12,5 cm.

Gyülekezetünk legrégebbi könyve ez az 1576-ban Wittenbergben kiadott Luther-Biblia, melynek eszmei értéke felbecsülhetetlen. Jól mutatja a gyülekezet közel ötszáz éves gyökereit.

Amikor Kőszegre kerültünk, a páncélszekrény alján találtuk meg igen rossz állapotban. Sem elődeink, sem az akkor Kőszegen élő Keveházi László, sem pedig a helyi levéltár vezetője nem tudtak róla, hogyan kerülhetett gyülekezetünkbe.

2009-ben az Országos Széchényi Könyvtár műhelyében egymillió forintból restauráltattuk, melyhez az Országos Evangélikus Gyűjteményi Tanács 850.000,- Ft-os támogatást adott. Azóta több kiállításon is bemutatottuk a könyvet a kőszegi és a sárvári várban, valamint Szombathelyen is.

A restaurálás óta konfirmációi vizsgák alkalmával kerül a Biblia a gyülekezet elé, és természetesen a hozzánk érkező gyülekezeti csoportok számára is megtekinthetővé tesszük.

Ostyasütő Bobán

35 éves lelkészi szolgálatom alatt még nem sikerült olyan konfirmándus csoporttal találkozni, akik meg ne kérdezték volna tőlem: hogy készül, honnan van az úrvacsorai ostya? Túl azon, hogy emlékeztetem őket korábbi hittan tanulmányaikra a kovásztalan kenyérről, abban a szerencsében van részük ezeknek a fiataloknak, hogy be tudom mutatni nekik az ostyasütőt, amivel közel két évszázadon keresztül sütötte a bobai tanítóné és a papné az ostyát. Bobán megmaradt az ostyavágó is, ami aztán az Evangélikus Országos Múzeum gyűjteményébe került.

Az ostyasütő nem ritka tárgy az egyházközségekben, több helyen is megőrizték a gyülekezetek. A szép, egyházi szimbólumokkal díszített alkotások között ez a bobai azonban mégis különleges, hiszen a sütőlapok egyik oldalára gyönyörű, mívés kétféjű sast vésett a mester.

Vajon miért ezzel az inkább politikai jelképpel rendelték

meg elődeink ezt a fontos használati eszközt? Eszembe jutott, hogy amikor 1984-ben Kemenesaljár, Bobára kerültem, meglepődve láttam, hogy több evangélikus templom is kettős kereszt van. Kíváncsi voltam, hogy lehet ez? Józsa Márton, az akkori celldömölki lelkész adott magyarázatot a kérdésekre. II. József császár iránti tiszteletből kerültek Kemenesalján kettős kereszt a templomtornyok tetejére, hiszen ő volt az, aki türelmi rendeletével lehetővé tette, hogy az evangélikusok szabadon építhessenek templomot. Talán ugyanez a magyarázat arra is, hogy a bobaiai a Habsburg-Lotharingiai ház címerének ezzel az emblemikus elemével díszítették az ostyasütőjüket.

Rostáné Piri Magda

Felelős: Kőrösi Krisztina; krisztina.korosi@lutheran.hu

A Haubner-kehely

A veszprémi gyülekezet legismertebb tagja, akire gyülekezetünk is nagyon büszke, Haubner Máté püspök.

Haubner Máté 1794. szeptember 19-én született Veszprémben, ebben a gyülekezeti közösségben nőtt fel, és itt formálódott meg benne az a hitvalló és hazaszerető lelkiület, amellyel az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején püspöki körlevélben buzdította küzdelemre a népet. Ezért a cselekedetért a szabadságharc leverése után börtön járt. Győri püspöki hivatalát a szabadságharc leverése után csak 1860-ban foglalhatta el ismét. Ekkor a győri római katolikus püspök a hintóját küldte elé, hogy így érkezhessen meg a városba. Ilyen nagy volt Haubner Máté megbecsültsége.

Az 1864-ben készült ún. Haubner-kelyhet Haubner Máté a hetvenedik születésnapjára kapta a győri gyülekezettől. A kehely feliratán olvasható is a pontos dátum: „Győrt 1864 Szeptember 19-én”. A fedeles serleget fia, Haubner Rezső ajándékozta a veszprémi gyülekezetnek 1888. augusztus 22-én, aki számos alkalommal támogatta javakkal az itteni evangélikusokat, édesapja szülővárosának gyülekezetét.

A műalkotás első ránézésre a gótika katedrálisainak hangulatát juttatja eszünkbe a felfelé törő, bordás, fiatornyokra emlékeztető kialakításával, azonban kétség sem férhet ahhoz, hogy egy historikus ötvösművel van dolgunk. Az ezüst kehely plasztikus díszének – amely a talpon, a száron, a hangsúlyos nóduszon (a szár gombszerű díszén), és a kuppakosáron (a poharat átölelő díszítmény), illetve a fedélen figyelhető meg – fő motívuma a tölgylevélsor és a serlegeken évszázadok óta népszerű hólyagmotívum. Ezzel szemben maga a „pohár”, a kupa szinte díszítetlen, sima felületét csupán a két ajándékozásról szóló felirat töri meg. Ez a kontraszt azonban tovább növeli a kehely eleganciáját.

A kehely, értéke miatt biztonságos helyen el van zárva, így megtekintése előzetes egyeztetéssel lehetséges.

Isó M. Emese és Isó Dorottya

A várpalotai templombelső titkai

Az Evangélikus Országos Múzeum vezetőjének, dr. Harmati Béla Lászlónak is kedves és fontos a várpalotai templom szószékoltára. Így ír róla:

„A türelmi rendelet (1781) után számos evangélikus templom épült fel országszerte, de a még ma is megtalálható késő barokk szószékoltáraink közül az egyik legszebb minden bizonnyal az 1780-ban épült várpalotai templomban található. Arányai, kivitelezésének minősége, szobordíszei mind-mind készítőjük szakmai tudásáról és a minőségről szólnak. Ritka, hogy teljesen egyben megmaradjon egy templomi berendezés több mint 200 évvel elkészítése után is. Az oltár szobordíszai, oltárképe, faragott gyertyatartói, oltári feszülete és a keresztlő kút faragott teteje mind egy időből származnak, és eredeti színezésük, valamint aranyozásuk is megmaradt.

Becsüljük meg a templomépítő ősök örökségét!”

Részlet dr. Harmati Béla Lászlónak a várpalotai evangélikus templomról írt tanulmányából:

„A templom legértékesebb berendezési tárgya a középtengelybe épült, gazdagon díszített barokk szószékoltár. A karcsú oltárfal díszes oldalai, alig magasabbak, mint a nagyméretű, felül ívesen végződő oltárkép. A szószékkosár alig emelkedik ki az oltárfal mögül. A nyílás két oldalán díszesen faragott drapéria lóg alá az oltárképig. A nyílás háttérben, a hátsó falon, aranyozott Istenszem motívum látható.

Az oltárkép témája a megfeszített Krisztus. A borús tájban, a háttérben Jeruzsálem lát képe tűnik fel. A kereszt lábánál koponya és szög fekszik. A kereszten felül az INRI felirat olvasható. A kép festője a feljegyzések szerint Bajzáth József veszprémi püspöknél dolgozó, bécsi származású művész volt. Kiléte még kutatás alatt áll.

A szószékoltár mellett baloldalon látható a faragott jelenettel díszített keresztlő kút. A jelenet Keresztelő Jánost mutatja, amint éppen megkereszteli az előtte térdelő Krisztust. Keresztelő János feje fölé a Szentlélek aranyozott galambja van erősítve.”

Szerk.: Dr. Zsednai Józsefné

Felelős: Weltler Gábor; gabor.weltler@lutheran.hu

Úrvacsora

Fölordottan, megáldottan ülök a padban, feleségem, Györgyi némán ül mellettem. Ő nem vehetett úrvacsorát.

Némán térdelek a padban Györgyi mellett. Ő áldozott, én csak kísérhettem.

Ha valaki jól meggondolja, micsoda merénylet ez „keresztény/keresztyén” házasságunk ellen, egész más színben fogja látni a „bátor” XVI. századi férfiakat, akik kölcsönösen kiátkozták egymást. Igen, az igaza mellett bátran álljon ki, akinek igaza van. De az átkokat elsiették. Hiszen Jézus nem azt parancsolta, hogy „vegyétek, és egyétek, ha meg tudjátok érteni a titkot”. Még kevésbé azt, hogy „igyatok ebből mindnyájan, ha majd mindnyájan egyformán tudjátok érteni”. Mindenkinnek van Bibliája, nézzen utána. „Értetek és sokakért kiontatik.” Minden szervezeti és szokásbeli különbség jelentősége eltörpül Jézus szavához képest. Éppen az asztalközösséget nem kellett volna fölbontani.

„Ki tiltja meg, hogy elmondjam, mi bántott...”? Ki tiltja meg, hogy vágyjak arra, ami oly természetes? Függhet-e keresztény és keresztyén százmilliók imája a legfelső egyházi körök této-va megegyezési szándékaitól? És a Pásztor vajon nem nyájára

figyel-e inkább, mint a juhok teológusaira (Jn10,14-16)? Az EGYSEG készen áll Jézus kezében. Csak át kell vennünk Tőle!

Föllelkesültem, amikor a katolikus templomokban elkezdtek imádkozni a 2020. évi Eucharisztikus Kongresszusért. Az ima maga is gyönyörű, olvassák el a honlapon. Az esemény alkalmas lesz a mély elgondolkodásra, és talán alkalom a változtatásokra is.

Kinézem Ferencből és Péterből is. Nem is szólva Tamásról! Amikor meghirdette az Úrvacsora Évét, azt kellett gondolnom, hogy elegánsabb és bölcsebb gondolatot senki sem tudott volna megfogalmazni. Nem élhetünk egy országban úgy protestánsok és katolikusok, mint előtte évszázadokig, mintha semmi közünk nem lenne egymáshoz. Hiszen akkor Jézushoz sem lehetne semmi közünk.

Az úrvacsorát egy zseni találta föl. Zseniális az is, hogy annyi minden tud lenni egyszerre. Örömnünnep is, gyász előszele is, égi sírás és égi nevetés, dicsőséges transsubstantiatio és emlékvacsora, az Úr feltámadását hangsúlyozó étkezés (Lk 24,42) és az örök menyegző előétele.

Nem vagyok valami nagy imádkozó, még kevésbé nagy misztikus, aki isteni válaszokról számolhatna be. De egyszer, boldog-szomorúan térdelve, halk susogást hallottam (1 Kir 19): „még a te életedben létrejön az asztalközösség...”.

Hát csak szölok: az én életemből már nincs sok hátra. Igyekezni kellene.

Hegyi Péter, mérnökstanár, Sopron

Úrvacsoráról szenvedélyesen

Nem titkolom, hogy közel huszonnégy évi szombathelyi lel-készi szolgálatom legnagyobb öröme, hogy a gyülekezet úrvacsorázó gyülekezetté nemesedett. Minden vasárnap és ünnepnap az oltári szentség ünnepe is, és a gyülekezet örömmel veszi az úrvacsorát. Miként lehet ezt még a filiában is megvalósítani? Imádsággal, tanítással, türelemmel, és persze akarral. Akarni kell a papnak, aki – valljuk meg őszintén – sokszor a kisebb ellenállás felé mozdul, és – gyakran teológiai meggyőződése ellenére – kiszolgálja gyülekezete sekélyes lelki igényeit. Akarni kell a presbitériumnak, és végtére akarni kell a gyülekezet magjának, azoknak, akik rendszeresen látogatják az istentiszteletet. Wilhelm Löhe (1808-1872) német evangélikus lelkész, a bel- és külmisszió nagy harcosa sokat prédikált az úrvacsoráról Neuendettelsauban, és a felvilágosodás és racionalizmus sodrában tanította máig érvényesen: a szolgálatunk (misszió és diakónia) az oltártól indul, és az oltárhoz kell, hogy újra és újra visszatérjen. Gyönyörű kép mély reformatori mondanivalóval, hisz Luther sem fukarkodott az úrvacsora kapcsán a biztatással: „Ha a hívek valóban tudnák, hogy mit is kapnak az úrvacsorában, akkor kényszerítenék (Sic!) papjaikat, hogy minél gyakrabban részesülhessenek e nagyszerű adományban”. Akarjuk hát valóban tudni, hogy mit is kapunk az úrvacsorában! Íme, egy egész év áll előttünk, hát csodálkozzunk rá újra e kincsre! Reformáljuk meg úrvacsorázó kegyességünket!

Ahogy 2011-ben is megírhattam: „Az úrvacsora megváltásunk szent titka, amelynek vételekor Krisztus vendégeként örömet és erőforrást találunk, amelyből meríthetünk a kísértések és küzdelmek idején. Az öröm legyen átütő öröm, és a belőle fakadó szabadság látszódjék is rajtunk és gyülekezetünkön!

Római katolikus barátainkkal együtt vallhatjuk: a szentség jel. Nem olyan jel, amely csak utal valamire, hanem olyan jel, amely meg is valósítja azt, amit jelez. Egy szerelmes csók nemcsak jelképe a szerelemnek, hanem maga a szerelem gyakorlása és közlése.

A szentségek istentiszteletünk legfontosabb jelei, látható igék, amelyek nem csupán utalnak a kegyelemre, hanem meg is valósítják azt, amit jeleznek. Tekintsünk így a keresztségre és az oltáriszentségre! Kegyelmi eszközök ezek, amelyekkel élhetünk, és ha nem élünk velük, akkor megsértjük azt, aki adja. Fel hát, evangélikus keresztyének! Az istentiszteleten utat járunk be mélységgel és magaslatokkal, csendben és kitörő örömmel. Járjátok be hétről hétre az elejétől a végéig! Az úrvacsora az egyik magaslat, ahol mély levegőt veszünk, és Isten közvetlen közelségét éljük át Krisztus valóságos testének és vérének vételében. A mennyei istentisztelet tagjaival közösen részesedünk az eukarisztiában, az igazi örömben Jézus Krisztus lakomájának vendégeként. Éljetek oltártól oltárig!”

Gregersen-Labossa György lelkész, Szombathely

2020 az úrvacsora éve

De mit is jelent ez pontosan egy, a teológiában nem igazán jártas hívő embernek? Miért járulnak az oltárhoz keresztények ezrei, százazrei, milliói, az Úr asztalához minden vasárnap immáron több mint kétezer éve? Vajon meg tudjuk-e fogalmazni magunk vagy akár egy külső szemlélő számára, hogy mit is „keresünk” ebben a számunkra „ingyen” felkínált borban és kenyérben? És vajon tudjuk-e értelmezni a „rituálé” kísérőiként elhangzott szavakat a szentségekről? És hogyan, mitől lesz ezen kézzel fogható, érzékszerveinkkel érezhető táplálék több, mint a „hétköznapi” étel és ital, melyeknek a jelenlétét a jóléti társadalomban magától értetődőnek tekintjük, és talán csak akkor veszünk róluk igazán tudomást, ha éppen korog a gyomrunk, vagy ellenkezőleg, nagyobb ünnepi alkalmakkor túl sokat fogyasztunk belőlük? A kenyér

és a bor, az étel és az ital ma már mindenki számára elérhető, és csak a nagyon nagy szegénységben élők számára jelenthet gondot a beszerzésük, a legtöbbünknek az alapvető élelmiszerek megvásárlása nem okoz fejtörést, csak leszaladunk valamelyik közeli boltba. Hálát érte nem érzünk, köszönetet nem mondunk, mindez természetessé vált, sőt akár unalmassá is lett az életünkben. Hogyan is lehetne ez másképpen, ha ma már nemcsak világi rendezvényeken, de az egyházi találkozókön, a konferenciákon vagy a szeretetvendégségeken felkínált bőségtálak pusztá látványától is telítődik az ember gyomra, akkor vajon az egy falat kenyér vagy ostya és az egy korty bor hogyan csökkenthetné éhségünket, olthatná szomjunkat, redukálhatná határtalanná vált vágyainkat a még, még, még... íránt?

Mit adhat nekünk Jézus Krisztus a bőség zavarában?

Az egyetlen igazság, örök szépség, mul-hatatlan és felülmúlhatatlan egyszerűség, csend és békesség. A kitartás ereje, az élet értelme, az erőnek ereje, a remény sugara, a válasz a kérdéseinkre, a biztonság a kételkedéseink közepette, mindennek a centruma, a világunk mozgatója, a kiindulásaink és a megérkezéseink összetartója, a vér az ereinkben, a lüktetés a szívünkben, az egyetlen éltető, akiért és amiért egy új napra rácsodálkozhatunk, akiért és amiért levegőt venni érdemes és szükséges. A nem megbo-csátható bűnök megbocsátója.

Jézus Krisztus, aki az igazság és az élet, a kegyelem és a szeretet Istene... s mindez a falat kenyérben és a korty borban. A Meg-váltó és a megváltott. Hála Neked, mennyei Atyánk!

*Büky Anna, író,
Budahegyvidéki
Evangélikus Gyülekezet.*

Gondolatok az úrvacsoráról

Az úrvacsorával kapcsolatban érdemes annak újszövetségi teológiai alapjait megkeresni: 1Kor 10-11-et, a szinoptikusok leírásait vagy Jn 6-ot. Az e szövegekben megbújó hivatkozások keresetlenül is arra utalnak, hogy a merítési terület szélesebb az Újszövetségnél. A szentírók az úrvacsorára vonatkoztatható szakaszok rögzítése során a kortárs hagyományokat természetesen ötvözték bizonyos ószövetségi részekkel, talán más tradíciókkal is. A hagyományokkal bélelt szerkesztéssel vagy a végső igazságra utaltak, vagy az egymást kiegészítő, komplementer igazságokat akarták rögzíteni és továbbadni. Noha igyekezetük eredménye töredékes maradt, tanításuk nem kevesebbhez elegendő, mint magához az üdvösséghez. Az úrvacsora alapját adó szövegek is az órigenési dogmata sótéria részei. Amint a Szentírás betűi, szavai nem önmagukban inspiráltak, hanem a „dogma”, más szóval az üdvösségre vonatkozó tanítás tartalmi hordozói, úgy az úrvacsorai kenyér és bor is a maguk anyagi minőségében lesznek „farmakon athanasias”-szá, a halhatatlanság gyógyszerévé.

Az igehirdetésben és az úrvacsorában a véges a végtelent képviseli. A hallható ige az örök élet beszéde, a látható ige az örök életre erősítő orvosság. Nem véletlenül van az evangélikus istentiszteletnek két középpont-

ja (a geometria nyelvén gyújtópontja), akár egy ellipszisnek: egyrészről az igehirdetés, a hallható evangélium, másrészről az úrvacsora, a látható evangélium. E két fókuszpont jeleníti meg az evangélikus istentisztelet közepét: Jézus Krisztust. Valójában megszegényedik az istentisztelet, ha a hallható ige túlsúlyba kerül, de santa marad akkor is, ha csak a látható igére mutatunk. Igei istentisztelet alatt ma rendszerint az úrvacsorát nélkülöző alkalmakat értjük, fokozott figyelemmel az igehirdetésre, arra is mint emberi teljesítményre. Pedig az úrvacsora is Ige! Benne Isten szólal meg, és elmondja, hogy Jézus halála üdvösségünk forrása. Istentiszteleteinken Jézusra emlékezünk és érte adunk hálát Istennek. Az úrvacsora neve is ez: eucharistia, a hálaadás kelyhe.

Egyik-másik apostoli elődünk nem bonyolította túl a véges találkozását a végtelennel. Az isteni kijelentést kísérő gondolatkavarodás, a „kognitív disszonancia” – melyet itt többértelműségnek nevezhetünk – nem jelentett feldolgozhatatlan élményt az értelemnek, és a hitnek sem. Az utolsó vacsora jelenetének hagyományos mintázatába Lukács az alábbi szálakat is beleszövi: Jézus „asztalhoz telepedett az apostolokkal együtt, és ezt mondta nekik: Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a páskavacsorát. Mert mondom nektek,

hogy többé nem eszem ebből a páskavacsorából, amíg csak be nem teljesedik az Isten országában. Azután vette a poharat, hálát adott, és ezt mondta: Vegyétek, és osszátok el magatok között! Mert mondom nektek, hogy nem iszom mostantól fogva a szőlőtő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa.” (Lk 22,14-18)

Az áruulás és a szenvedés gyomorszorító várakozása ellenére Jézus és a tanítványok bizonyosan jóllaktak az ünnepi estén. A beteljesedést azonban korántsem a kulináris élmény jelentette számukra. Az utolsó vacsora körülményeit meghatározta ugyan a hely és az idő, annak tartalma azonban nem táplálkozási tanácsadókön vagy a menü összeállításán múlt. A megszokott mintát színező lukácsi szálak egy hagyományos történelmi eseményt hímeznek elénk, ám az utolsó vacsorára nem a történetisége, hanem a tartalma miatt emlékezünk. Morzsái sincsenek már a páskavacsorának, Péter és János elporladtak rég. Tartalmi értelemben azonban, in, cum és sub, Jézus velünk van az úrvacsorában. Nemcsak a halálát, de az életét is hirdeti a szentség. Az úrvacsora ünneplésének befejezésekor a lelkész e szavakkal bocsátja el a gyülekezetet: „Menjetek el, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását!” Amikor Jézus halálát visszaidézzük, valójában az evangéliumot elevenítjük fel, az életet ünnepeljük.

*Bácskai Károly lelkész, egyetemi docens,
Budapest*

Mesterházyék újabb másfél éve Indiában

Az elmúlt három félévben családként a dél-indiai Kodaikanalban éltünk. 2018 nyarán immár gyermekeinkkel tértünk vissza abba a nemzetközi iskolába, ahol Andreával, a feleségemmel 2002 és 2005 között már dolgoztunk.

Egy évre önkéntes munkát vállaltunk abban az intézményben, amely korábban oly sokat adott nekünk, ezért szerettük volna ebből a kultúrából, világlátásból, vallási sokszínűségből, keresztyén hitünk idegenben való megéléséből, nemzetközi oktatásból, alternatív pedagógiából, nyelvi tudásból valamit gyermekeinknek is megmutatni.

Ez a nemzetközi iskola, a Kodaikanal International School egy keresztyén alapítású oktatási intézmény, amelyet 1901 és 1974 között kizárólag az Indiában – és Dél-Ázsiában – szolgáló misszionáriusok gyermekeinek tartottak fenn, de már több mint négy évtizede indiai és más vallású diákok is tanulhatnak itt.

A mindennapokban ez egy – illetve kettő – csodálatos campuson elhelyezkedő épületegyüttes, amely Tamil Nadu államban, a Palani-hegységben helyezkedik el 2100 m magasan. Bentlakásos iskola lévén, több kollégiumi épület is van az osztálytermek, irodák, valamint egyéb kiszolgáló helyiségek mellett.

480 diák jár ide, kétharmaduk gimnazista, a többiek óvodától nyolcadik osztályig tanulnak itt egy nemzetközi érettségít (International Baccalaureate) adó program különböző szakaszaiban.

Olivér fiunk harmadik osztályosként érkezett, egy tündéri ugandai hölgy volt az osztályfőnöke, és nagyon ügyesen megtanult nemcsak angolul, hanem néhány hónap után kiselőadásokat tartott 8 országból érkező osztálytársaival, és kényelmesen érezte magát a projektrendszerű oktatásban.

Boróka hatodik osztályosként szintén nagyon megszerette a kinti képzés struktúráját, barátokat szerzett, és tanulmányilag is szárnyalt a nehéz első félév után az utolsó évben. Decemberben hazaköltözve újra a soproni líceum diákja.

Andreára az első évben a kiscsoportos óvodásokat bízta, második évben pedig már az általános iskolai tagintézmény pszichológusaként számítottak rá.

Én sem csak hittantanárként, hanem „kvázi” másodlelkészként dolgoztam már az első évben is, az önkéntes jelenlétünk megengedte ezt. Ebben az utolsó félévben pedig a sabbát-évre elengedett igazgató lelkész munkáját tudtam végezni, amely nemcsak az iskolai lelki és spirituális élet szervezését jelentette, hanem az intézményhez kapcsolódó templomi gyülekezet vezetését is.

Indiában 30 millió körüli a keresztyének létszáma, akik az ország minden területén kisebbségben élnek, hiszen a hindu többség és a nagy muzulmán populáció (plusz buddhisták, szikhek, dzsainok) mellett csak az ország népességének 2,5%-át teszik ki. Érdekes volt megtapasztalni, hogy ezek között a keresztyének között azonban szinte egy olyan sincs, aki csak ún. „papíron megkeresztelt”, hanem óriási százalékuk valóban komolyan veszi Krisztushoz tartozását, és ez megnyilvánul a gyülekezeti aktivitás minden formájában. Legyen szó istentiszteleti részvételtől, adakozásról vagy éppen úrvacsoravételhez való alázatos felsorakozásról a papsot levéve...

Természetesen nem múlt el hatás nélkül a főleg amerikai és német misszió az egész ország területén, különösen a déli államokban (Tamil Nadu és Kerala, utóbbiba még Tamás apostol hozta el az evangéliumot!) és Észak-kelet Indiában. Ez utóbbi területről nagyon sok diákunk volt, különösen a baptista és a pünkösdi felekezettől, de a tamil evangélikusok közül is sokan érkeztek.

Az iskola is komolyan veszi a keresztyén elköteleződést, közösségi alkalmat csak ilyet szervezünk, az iskola területén sincsen semmilyen más vallásnak szent helye. A városban azonban természetesen találhatók ilyenek, így én is kísértem pl. muzulmán diákjainkat nagy ünnepükön (Íd-ul-Adha: Izsák feláldozásának ünnepe) a mecsetbe, ill. szerveztem imautakat hindu szent napokon a helyi templomba is. Számomra mindig érdekes volt megélni ezeket az alkalmakat, és amíg vártam rájuk, többnyire a „Shine, Jesus, shine (~Jézus, ragyogj) kezdetű éneket szoktam dúdolni magamban. Valóban azt tapasztaltam, hogy lenyűgözött a diákjaim természetesen megélt vallásossága, és ez engem is a saját hagyományomban erősített meg, és hálás vagyok azért, hogy én Jézuson keresztül ismerhettem meg az Úristent.

Az elmúlt másfél évben sok mindent éltünk meg így négyesben Kodaikanalban, vagy röviden „Kodiban”. Voltunk egyszerre mogul építészeti csodákban elmerülő turisták, goai tengerparton nyújtózó világutazók, a nemzetközi közösség áldásait minden nap örömmel megélők, és első lakásunkat pusztító ciklonban elvesztő szomorkodók. Ez utóbbinál különösen is megtapasztaltuk Istenünk kegyelmét, hogy az iskolában senki nem sérült meg ’18 novemberében, és mi is az összes holminkkal 24 órával később már egy új iskolai lakásba költözhattünk be.

Áldás volt megtapasztalni azt, hogy két másik magyar család (Jóék és Szigetiék) felnőtt tagjaival is kollégák lehettünk, illetve gyerekeink beilleszkedését is segítették az ő gyerekeik. Hisszük, hogy ezek a barátságok, kötelékek a többi kollégával és diáktárrsal is megmaradnak.

Decemberben (immár nem Harkára, hanem) Sopronba hazaköltözve Andrea újra a helyi kórház szakpszichológusa, én pedig a Kőszegi Evangélikus Középiskola vezetését vettem át. Reméljük, hogy az Úristen megáldja itthoni szolgálatunkat, ahogyan tette ezt az elmúlt három indiai félévben is.

Mesterházy Balázs

Örömteli koncertezés

Teleki Miklós orgona- és zongoraművész a székesfehérvári zeneművészeti szakgimnáziumban tanít, alkalmanként kántorizál a siófoki evangélikus templomban, közben folyamatosan koncertezik. Harminchárom hónapos kislányát feleségével együtt hitben neveli.

Teleki Miklós 1995-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Lehotka Gábor növendékeként szerezte orgonaművészi diplomáját. Zongoraművészként a Szegedi Tudományegyetemen 2018-ban végzett. 1993 szeptemberében elnyerte a Budapesti Nemzetközi Liszt Ferenc Orgonaverseny különdíját. Több éven át a Siófoki Nemzetközi Orgona Mesterkurzus oktatójaként dolgozott. 2006-ban Artisjus-díjat kapott. 2007 óta a székesfehérvári Hermann László Zeneművészeti Szakgimnázium és AMI orgona- és zongoratanára, 2011-től a siófoki evangélikus templom címzetes orgonaművésze. Eddig nyolc szóló CD-je jelent meg.

Rákospalotán született, nem zenész családban. Zenei indíttatását részint a Rádda Barnen utcai ének-zenei tagozatos általános iskolában, részint zeneszerető, hangverseny-látogató szüleitől kapta. A hangszeres zenetanulást tizenegy évesen kezdte; rövid ideig, de annál nagyobb örömmel harmonikázni tanult. Hamarosan a harmonikát felcserélte az orgonára és a zongorára. A zongoratanára Csebiss Lidia zongoraművész-tanár volt. Az orgonatanulást Máté János orgonaművésznél kezdte, majd ő irányította tovább Baróti Istvánhoz, az esztergomi bazilika orgonaművészehez, aki a II. kerületi Zeneiskola emblematisz orgonatanára volt. Szülei féltették a zenei pályától, de ő az elvárt gimnáziumi évek és az érettségi után is kitartóan zenei pályára vágyott. 1989-ben felvették a Zeneakadémia orgona művész-tanári szakára, ahol Lehotka Gábor professzor vezette a tanulmányaikat, aki tanárként és művészként egyaránt nagy hatást gyakorolt rá, 2009-ben bekövetkezett haláláig mentora és barátja volt. A Zeneakadémián zongoratanára Prunyi Ilona zongoraművész volt. Noha fő hangszer az orgona, sosem hagyta abba a zongorázást. Végül a negyvenes éveinek második felében zongoraművészként is

diplomát szerzett, elvégezve a Szegedi Tudományegyetem zongoraművész Master szakát, azóta zongoristaként is hangversenyezik. A főtárgyatanára Zsigmondné Pap Éva zongoraművész-tanár volt.

Már a diákevek alatt érkeztek koncert felkérések, jelenleg 90-100 koncertet ad évente, rendszeresen fellép jótékonyági rendezvényeken is. Pár héttel ezelőtt a kaposvári evangélikus templomban zenélt, a bevételt az épülő evangélikus bölcsőde javára ajánlották fel. Kezdetektől ez volt az álma, a zeneművészet. Folyamatosan hangversenyezett, a gyakorlást, tanulást soha nem hagyta abba, örömteli munka számára. Akkor sem, mikor a Honvéd Együttes kísérőjeként dolgozott, Enyingen a református iskola igazgatója volt, vagy mikor a siófoki zeneiskolában tanított.

Feleségével együtt hetedik éve létrehozott egy koncertsorozatot, a Majestic Sounds-ot. Ezeket a hangversenyeket maguk szervezik a Balaton-régióban és Székesfehérváron. Eddig 180 körüli klasszikus zenei hangversenyt rendeztek, kitűnő hangszeres művészek és énekművészek fellépésével. Az utóbbi években orgona szakértéssel is foglalkozik. A legsikeresebb munkája szakértőként a székesfehérvári evangélikus templom orgonaépítése, tavaly október 31-én játszhatott az avatókoncerten. Az ország egyik legjobb orgonája született, közli. Egy félbehagyott építés után a befejezésre a reformáció emlékére kapcsán kértek és kaptak támogatást a várostól és az Emmittől. A székesfehérvári zeneművészeti szakgimnáziumban félálásban tanít, amit szeret, de nem akarja, hogy az kösse le minden energiáját. Túl sok kreativitás van benne, ezt a tanításban nem tudja kiélni, fogalmaz.

Teleki Miklós 2011-től a siófoki evangélikus templom címzetes orgonaművésze. A kántorkodást ingyen végzi, alkalmasként is, amikor erre megkéri őt.

Reformátusként konfirmált, de az evangélikus egyházzal is szoros, erős a kap-

csolata, nem lehet megmondani, melyikkel erősebb. 2004-től, amikor néhány évig Siófokon zenetanárként dolgozott, került kapcsolatba az evangélikus egyházzal. Előbb vette fel a kapcsolatot az evangélikus gyülekezettel, nemcsak a szerződés, az alkalmasként kántorkodás, de baráti szálak is fűzik oda. Apósa családja, felmenői is evangélikusok, az evangélikus körökben jól ismert Ittész család.

A hit nagyon fontos számára. Szülei unszolására konfirmált, de életének volt egy olyan időszaka is, amikor ateistaként élt. Utána viszont a korábrinál jobban megerősödött a hite. Ez ma is élete vezérfonala. Vezérigéje a Prédikátor könyvéből való: „Mindennek rendelt ideje van, és ideje van az ég alatt minden akaratnak”. (Préd 3,1).

Feleségével együtt hitben nevelik kislányukat, a két és fél éves Zsófit. Naponta emlékeztetik őt arra, hogy kihez tartozik, imádkoznak érte, megáldják őt. A kislányt még nem keresztelték meg, azt szeretnék, hogy majd ő döntse el később, milyen keretek között gyakorolja a hitét. Zsófi születését Isten csodájának, Isten ajándékaként élik meg. A szülők nagyon akarták, várták őt, de nehezen született meg. Lombikbaba, feleségének az utolsó lehetősége volt. Végigimádkozták a terhességet és a kislány születését. Amikor emberi szempontból már nem volt remény, Isten érett korukban megajándékozta őket egy egészséges kisbabával. Erős vezetés ez számukra.

Balla Emőke

A beszélő oltár

tát, még ha giccs is, helyreállította. Eltávolította róla a földi kéket, még a golyó ütötte sebét is meggyógyította. Napjainkban az imateremben figyelmezteti Isten népét: „Virrasszatok és imádkozzatok!”

Malomsokon közel másfél évtizede új oltár prédikál. Többek között ezt mondja: „Szent angyalod legyen velem, hogy a gonosz ellenség erőt ne vehessen rajtam.” A menny küldötte az angyal, Isten üzenetének hűségese hordozója, ma így mondják: szövívője. Az oltáron ketten vannak, valószínűleg azért, mert egy tanú nem tanú. A két angyal egy „égi szőtestet” tart a kezében, ahogyan régen a falusi kézimunkázó asszonyok mutogatták egymásnak hímzéseiket. Az angyalok kendőjén nem közhely, nem giccses szöveg, nem házi áldás, hanem Isten ígéje olvasható: „Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok” (1Pt 5,7).

Közismert az a millió példányban létező giccskép: keskeny pallón két gyermek halad át egy szakadék fölött, és egy angyal vigyázza lépteiket. A baj csak az, hogy ha léteznek is ilyen angyalok, Krisztus követőinek tilos segítségül hívni őket. Ördögi ötlet a templom párkányáról az angyalok segítségével bízva alávetni magunkat. Krisztus nem tette, mint ahogyan a keserű poharat sem adta át az őt vigasztaló angyalnak (Lk22,43). Már korábban jelezte, hogy nem hív segítségül menyei angyalseregeket (Mt 26,53). Az Úr angyala tehát nem csodatévő varázsló, hanem igehozó égi küldött. Az új oltár ma ezt az ígét hirdeti a gyülekezetnek: „Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok” (1Pt 5,7).

Az ég és a föld között nem az ember, hanem az Emberfia, Urunk szenvedő szolgája áll, akinek átszúrták kezét és lábát, akinek köntösére sorsot vetettek. Ő az egyetlen Közbenjáró Isten és az ember között. Téves azt hangoztatni, hogy Isten csak a te kezeddal cselekedhet, csak a te szemeddal láthat, csak a te száddal szólhat, csak a te szíveddel szerethet. Aki ilyeneket állít, kétségbevonhatatlanul a teológiai giccs szolgálatában áll!

Jézusról nincs hiteles képünk, „csak” példázataink vannak róla. Ebből következik, hogy minden Jézus-ábrázolásunk valójában hamis. Ahogyan kezdetben Isten az embert a maga képére és hasonlatosságára teremtette, úgy teremtette meg minden kor a maga Jézus-képét. Közelebb állnak Jézus igazi arcához a róla szóló példázatok, hasonlatok: a jó pásztor, a kalász, a szőlőtő és többi. Az oltárkép kalásza így prédikál: „A földbe vetett búzaszem meghalt, de éppen mert meghalt, sokszoros termést hozott. Mert így kellett az Emberfiának megdicsőítenie.” (Vö.: Jn 12,23–24!) A szivárvány pedig ezt mondja: „Mert ő a mi békességünk. Ő békéltetett meg minket egy testben Istennel a kereszt által, miután megölte az ellenségeskedést önmagában. Általa van szabad utunk egy Lélekben az Atyához.” (Vö.: Ef 2,14kk!)

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az ige Isten volt. (Jn 1,1) Ez ilyen egyszerű! „Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami létrejött.” (Jn 1,3) Ez így igaz! Mert ő az új teremtés, az élő kapocs a menny és a föld, az

Aki csak nézi, nem hallja, de aki „látott és hitt” (Jn 20,8), hallja. „Hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek” (Jel 2,7)! Az oltár szavát ugyanis nem mindenki hallja, akinek arra visz az útja, pedig a malomsoki gyülekezet angyalának is megíratott: „ezt mondja az Ámen, a hű és igaz tanú” (Jel 3,14).

Hosszú időn át a régi oltár beszélt, és azt mondta, amit a legtöbb oltár mondani szokott: „Virrasszatok és imádkozzatok, mert a lélek tette kész, de a test erőtlenség!” Hűségesen hirdette ezt a rábízott ígét, miközben festett fáját az idő kikezdte, ezzel is jelezvén, hogy Isten népe elhagyta a friss forrás vizét, és repedt falú víztárolókat készített magának, amelyek nem tartják a vizet. (Vö.: Jer 2,13!) Aztán úgy hetvenöt évvel ezelőtt a történelem istennilya ide is bevágott, amikor római katonák kései utódaiként egy orosz katona golyót eresztett a közepébe. Kiderült, hogy a térben és időben élő ember nemcsak erőtlenség, hanem gonosz is! Nem csoda, hogy a szeretet sokakban meghidegült. Ma már nemcsak a test, a lélek is erőtlenség, ahogyan Isten ígéje figyelmeztet rá: vadszölőt terem a nemes vessző (Ézs 5,2), és izetlen a só (Mt 5,13).

Később egy festő járt arra, aki elsősegélyben részesítette a képet: kék festéket kent rá, de a sebtét nem kötözte be. Utána egy másik festő is érkezett, aki az oltárkép eredeti állapo-

Isten és az ember között: a gyermekét tartó anya, a beteg és a bilincsbe vert ember között. Íme, a három legveszélyeztetettebb társadalmi csoport: a család, a testi-lelki betegségben szenvedő ember és a meghurcolt fogoly.

Közülük kiemelten most a bilincsbe vert fogolyra figyelünk, annak is a bibliás kezére. A Krisztust követők keze ugyanis nem azért bilincses, mert a gonosz világ a kezükre tette, verte azt, hanem azért, mert aki az Isten ígéjéhez ragaszkodik, az csakis bilincsekben járhat, vagy ahogyan Urunk tanította: „hordozza keresztjét”. Bibliás ember nem engedheti meg magának, amit szeretne, nem dönthet saját belátása szerint, nem mehet oda, ahova akar, hanem mindig oda kell mennie, ahova nem akar. (Vö.: Jn 21,18!) Suta utasai vagyunk e rövidke földi létnek, akik az előttünk járókkal így sóhajtoznak: „EJ, ÉGI A SUTA UTAS!”, ami visszafelé olvasva az utánunk jövőknek is szóló komoly figyelmeztetés és biztatás: „Satu a tusa ígéje!” Aki tehát az eke szarvára teszi a kezét, azt Urunk ígéje nemcsak egyszerűen befogja az eke elé, hanem satuba szorítja, ami soha nem volt teadélután, süteményes szeretetvendégség. Ma sem az!

A beszélő oltár végül arról tanúskodik, hogy a feltámadott, élő Úr átlukasztott keze nem érinti meg a beteg embert, csak közelít hozzá, ahogyan a Teremtő keze sem érintette meg Ádámét. Igaz, hogy húsvét után Krisztus Urunk többször is biztatta tanítványait, hogy tapintsák meg, győződjenek meg a sebeiről, testi voltáról, de az evangélisták egyetlen szóval sem beszélnek arról, hogy mindez meg is történt. Tamás nem vágkált Ura sebeiben, hanem leborult előtte, ahogyan

a tanítványok sem tapogatták őt végig, hiszen akkor nem hitetlenkedtek volna tovább. (Vö.: Lk 24,41!) Mindeneknek meg kell hallani és jól meggondolni, hogy az élő Úrral nem kerülhetnek közvetlen kapcsolatba! „Ne érints engem!” (Jn 20,17) – szólt egykor a figyelmeztetés Máriának, és bármennyire nehezünkre esik is a látást és érintést nélkülöző hitben járás, nekünk is érintetlenül kell hagynunk őt! Aki pedig ennél többet, valamilyen csodát szeretne látni (mert sajnos, ilyenek vagyunk: ha jeleket, csodákat nem látunk, nem hiszünk), mondja együtt a királyi tisztviselővel: „csak szólj, és meggyógyul a szolgám” (Lk 7,7).

A beszélő oltár az értünk meghalt és feltámadott Urat hirdeti, de nem a naiv, népi festészet giccses ecsetvonásaival, hanem evangéliumi hagyományhoz hűen egyedül az Úr Krisztus Jézusra mutatva. Aki tehát Malomsokon vagy bármely más evangélikus gyülekezetben az oltár beszédét hallgatja, nem hallhat mást, csak a keresztről szóló beszédet, ami boldogság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk Isten ereje. Mert minden keresztyén oltár Pál apostollal együtt vallja: „Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is, mint a megfeszítettéről” (1Kor 1,18; 1Kor 2,5).

Imádkozzatok: „Szent angyalod legyen velem, hogy a gonosz ellenség erőt ne vehessen rajtam!”

Weltler Sándor

Fejezd be a versenyt!

Az 1992-es barcelonai olimpiai játékokon az atlétika történetének egyik leghihetlenebb jelenete játszódott le. A brit *Derek Redmond* egész életében arról álmodott, hogy egyszer aranyérmet nyer 400 méteres síkfutásban. Ez az álom elérhető közelségbe került, amint a startpisztoly eldőrdült a barcelonai elődöntőben. Élete nagy versenyét futotta, és már látta maga előtt a célvonalat, ahogy a célegyenesbe fordult. Akkor hirtelen éles fájdalom hasított a lábába. Elszakadt jobb térdszalaggal orra bukott. A *Sport Illustrated* beszámolt a drámai eseményről. Miközben az orvosi segítség közeledett, Redmond nagy kínlás árán felállt. Ugrálva újra elindult, és örült kísérletet tett arra, hogy befejezze a versenyt. Ahogy odaért a célegyeneshez, egy nagydarab, pólóba öltözött férfi lejtött a lelátóról. Félrelékött egy biztonsági őrt, odarohant Redmondhoz, és átkarolta. *Jim Redmond* volt az, Derek édesapja. „Nem kell ezt tenned!” – mondta síró fiának. „Dehogynem!” – felelte Derek. „Na, jól van, akkor együtt befejezzük!” – mondta Jim. Úgy is tettek. A biztonsági embereket úgy kellett lerázni, miközben a fiú időnként az apa vállára

hajtotta fejét. Derek futósávján belül maradván végigfutották a pályát a csodálkozó tömeg előtt. Ők pedig felállva üvöltöttek és sírtak, biztatva a fiút és édesapját. Derek nem aranyéremmel távozott erről a versenyről, hanem egy olyan édesapával, aki fia szenvedését látva felkelt a székéről a lelátón, lejtött, hogy segítsen neki befejezni a versenyt.

Isten pontosan ezt teszi értünk. Amikor bennünket fájdalom ér, és küzdünk, hogy befejezzük a versenyt, biztatunk abban, hogy van egy szerető Atyánk, aki nem hagy magunkra. Ő otthagya a mennyi dicsőségét, hogy mellettünk legyen az Ő Fia, Jézus Krisztus személyében. „**Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig**” – mondja Jézus Krisztus. (Máté evangéliuma 28,20)

Kedves Olvasóm! Szívből kívánom, hogy személyesen átéld az érted is váltságshalált szenvedett, de feltámadt, élő Jézus Krisztus jelenlétét mindennapjaidban!

Váraljainé Melis Orsolya (Orsi néni)

EGYHÁZUNK FŐBB ESEMÉNYEI 2020-BAN

Január 19–26.	Ökumenikus imahét
Január 31. – február 2.	Tizenkettedik Luther-konferencia – Révfölöp
Február 9–16.	Házasság hete
Február 15.	Nyugati egyházkerületi pedagógusok találkozója és a Gyurácz-díj átadása – Marcaltó
Február 21–22.	Nyugati egyházkerületi gyülekezeti elnökségek találkozója – Révfölöp
Február 23.	Nyugati egyházkerületi gyülekezetek megemlékezése a kerület újraalakulásáról
Március 20–21.	Déli egyházkerületi gyülekezeti felügyelői konferencia – Mezöberény
Március 21.	Északi egyházkerületi lelkesek és felügyelők találkozója – Pesthidegkút
Március 28–29.	Evangélikus diákkörök országos találkozója – Miskolc
Április 18.	Az országos evangélikus hittanverseny megyei fordulója
Április 24.	Egyházkerületi közgyűlések
Április 29.	Ovisolimpia több helyszínen
Május 9.	A hittanverseny országos döntője – Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest
Május 9.	Nyugati egyházkerületi körutastalálkozó – Pápa
Május 23.	Déli egyházkerületi missziói nap – Paks • Nyugati egyházkerületi missziói nap – Balatonboglár • Északi egyházkerületi nap – Óbuda
Július 3–5.	Közép-európai keresztény találkozó – Graz, Ausztria
Július 15–19.	Szélerőza országos evangélikus ifjúsági találkozó – Gyula
Augusztus 28.	Hatodik evangélikus pedagóguskonferencia – Aszód
Szeptember 25.	A diakónia napja – Budapest, Deák tér
Október 10.	Országos evangelizáció – Budapest, Deák tér
November 6–8.	Felügyelők országos konferenciája – Révfölöp
November 13.	Egyházkerületi közgyűlések
November 14.	Országos evangélikus bábfeesztíval – Győr

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület tervezett programjai a 2020. évben

február 15.	Marcaltó, Kerületi pedagógusok találkozója és Gyurácz-díj átadása	július 15–19.	Gyula, Szélerőza
február 21–22.	Révfölöp, Gyülekezeti elnökségek találkozója	augusztus 24–26.	Országos munkaévkezdő lelkeszkonferencia
február 23.	Kerületi megemlékezés a gyülekezetekben	október 5.	Győr, Parókusi alkalmassági vizsgálat
április 24.	Répcelak, Egyházkerületi közgyűlés	november 4.	Győr, Nyugdíjas lelkesek találkozója
május 9.	Pápa, Kerületi körutastalálkozó	november 13.	Győr, Kerületi közgyűlés
május 23.	Balatonboglár, Egyházkerületi missziói nap	november 16–17.	Balatonszárszó, Kerületi hivatásigondozó napok
július 3–5.	Graz, Közép-európai Protestáns Egyházak Találkozója		

Dunántúli Harangszó

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja
Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: Szemerei János püspök

Megbízott felelős szerkesztő és terjesztés: Koczor György

Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu

Telefon: +36 20/824-3444

Korrekter: Miklósné Jancsó Hanna

A szerkesztőség címe: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Megrendelhető: E-mail: gyorgy.koczor@lutheran.hu

Postacím: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség

Számlaszám: UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

Készült az Asperján Nyomdában

Tördelés: RENZOL Dekor Reklámstúdió, Zalaszentgrót

A cikkek tartalmáért a szerző vállal felelősséget!

ISSN 1416-9770

A hátapon a vásárosfalui harangláb látható.

